RAPORT

O STANIE MIASTA GRAJEWO

w 2023 roku

Opracował: Sekretarz Miasta – Ryszard Wolwark

Zatwierdził: Burmistrz Miasta – Maciej Paweł Bednarko

3. Promocja Miasta i patronaty Burmistrza

Promocja jest ważnym elementem komunikacji władz samorządowych Miasta ze społecznym otoczeniem. Promocja ukierunkowana była na wykorzystanie potencjału społecznego, gospodarczego, kulturalnego i geograficznego Miasta i była skupiona na działaniach Burmistrza i Rady Miasta na rzecz Grajewian.

Działania promocyjne były skierowane do mieszkańców Miasta i na zewnątrz i miały na celu budowanie społeczeństwa obywatelskiego tworzącego lokalną wspólnotę. Polityka informacyjna była prowadzona przez pracowników Urzędu i Radnych i promowała działania społeczne i gospodarcze władz samorządowych.

W ramach promocji Miasta w 2023 r. podjęto następujące przedsięwzięcia:

1. Realizowano umowy promocyjne oraz umowy na świadczenie usług informacyjnych z portalami internetowymi www.e-grajewo.pl oraz www.grajewo24.pl.
2. Stale rozbudowywano system wystawienniczy Miasta, zakupiono kolejne elementy: banery na kostki promujące Mapę Inwestycji Miasta Grajewo oraz miejski portal informacyjny www.grajewo.pl , banery „Patronat Burmistrza Miasta Grajewo", a także inne elementy dekoracyjne wpisujące się w promocję Grajewa, np. ażurowe ozdoby na Wielkanoc w kształcie jajek.
3. Kontynuowano współpracę w przygotowywaniu i opracowywaniu tekstów do Gazety Grajewskiej oraz koordynowano dystrybucję dwutygodnika na obszarze Miasta. W 2023 roku ukazało się 14 wydań Gazety Grajewskiej – bezpłatnego pisma Urzędu Miasta. Nakład jednego wydania 3000 egzemplarzy. Forma papierowa Gazety jest dostępna w Urzędzie Miasta, w sieci sklepów PSS Społem w Grajewie, jednostkach Miasta oraz siedzibach wielu firm i sklepów mieszczących się na terenie Grajewa, których właściciele wyrazili zgodę na ekspozycję. Forma elektroniczna w postaci pliku pdf dostępna jest na stronie www.grajewo.pl. Pozwala ona na dotarcie do większej grupy czytelników, między innymi za granicą.
4. Prowadzono oficjalną internetową stronę Urzędu Miasta www.grajewo.pl. Portal jest podstawowym źródłem przekazu informacji dotyczących życia Miasta. Informacje te przekazywano do mediów lokalnych, a relacje z nich udostępniane były mieszkańcom. Ponadto utrzymywane były na bieżąco kontakty z przedstawicielami środków masowego przekazu.
5. Organizowano obchody świąt patriotycznych, poprzez przygotowywanie miejsc pamięci na terenie Miasta, wywieszanie flag, włączanie syren alarmowych, zakup wieńców, współpracę z Miejską Orkiestrą Dętą w Grajewie, ze służbami mundurowymi.
6. Kontynuowano przyznanie nagród Burmistrza Miasta „Wilk Roku" (w ramach działań dokonano także zakupu statuetek oraz przygotowano graficznie dyplomy dla nominowanych i laureatów tej nagrody).
7. Dokonywano zakupów materiałów promujących Grajewo (np. gadżety z logotypem miasta, pluszowe zabawki, małe symbole miasta, itp.).
8. Kontynuowano tradycję wysyłania okazjonalnych listów gratulacyjnych, życzeń świątecznych, innych okolicznościowych oraz kondolencji publikowanych w Internecie oraz w Gazecie Grajewskiej.
9. Przygotowywano i przeprowadzano obchody świąt i uroczystości patriotycznych o charakterze lokalnym i państwowym. W ramach tego zadania Zakład Wodociągów i Kanalizacji porządkował miejsca pamięci oraz, w zależności od święta, dekorował miasto flagami narodowymi. Wykonywano zaproszenia dla delegacji, uprzątano

miejsca pamięci, dokonywano zakupu wiązanek okolicznościowych, zapewniano obsługę fotograficzną, informację medialną, zezwolenia na przemarsz grup osób oraz ozdobienie miasta flagami w ramach organizacji każdej z uroczystości o charakterze patriotycznym.

Zorganizowano obchody rocznic: Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych, święta Konstytucji 3-go Maja, Narodowego Dnia Zwycięstwa, Rocznicy Wybuchu Powstania Warszawskiego, Rocznicy Wybuchu II Wojny Światowej oraz Narodowego Święta Niepodległości. W uroczystościach brał udziały władze samorządowe Grajewa, Powiatu Grajewskiego oraz przedstawiciele jednostek organizacyjnych Miasta, służby mundurowe, organizacji kombatanckich, młodzież i mieszkańcy Miasta

10. Udzielano Patronatów Burmistrza Miasta. W 2023 r. Patronatami zostały objęte następujące wydarzenia:

Lp.	Nazwa organizacji	Nazwa wydarzenia objętego Patronatem Burmistrza Grajewa
1.	Stowarzyszenie „Morsy Grajewo"	Reprezentowanie stowarzyszenia na zlocie morsów w Szwecji
2.	Stowarzyszenie Razem Dla Grajewa	Turniej Piłki Nożnej Łoś 7
3.	Stowarzyszenie Uśmiech Grajewa	Dzień Dziecka
4.	Rada Rodziców przy Szkole Podstawowej nr 4	Dzień Dziecka w SP 4
5.	Ochotnicza Straż Pożarna w Grajewie	X Powiatowe Zawody Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych
6.	Klub Sportowy Maratonka Grajewo	III Sztafety Grajewskie
7.	Akademia Małego Piłkarza	Zerówka Cup
8.	Uniwersytet III Wieku	Miejski Dzień Seniora
9.	OMP PZW Koło 83 w Grajewie	Spinningowe Zawody Wędkarskie
10.	Stowarzyszenie Uśmiech Grajewa	Konkurs Plastyczny Najpiękniejsza Kartka Bożonarodzeniowa
11.	Klub Sportowy Maratonka Grajewo	XVII Integracyjny Bieg Świąteczno - Noworoczny

11. Podejmowano współpracę ze środowiskiem twórczym, organizacjami pozarządowymi, instytucjami kultury oraz szkołami w zakresie Patronatu Burmistrza Miasta.
12. Promowano inwestycje Miasta za pośrednictwem strony internetowej z Mapą Inwestycji pod adresem: https://www.inwestycje.grajewo.pl/.
13. Planowano, koordynowano i nadzorowano kampanie promocyjne, informacyjne i społeczne, w tym.:
    1) promocja systemu powiadamiania SMS i wykorzystywanie go w wybranych akcjach promocyjnych,
    2) przygotowanie dokumentów, materiałów niezbędnych do promocji miasta (umowy, zlecenia),
    3) administrowanie systemem wystawienniczym Miasta,

4) inicjowanie i organizowanie przedsięwzięć promujących Miasto (współpraca przy organizacji takich wydarzeń jak Olimpiada Przedszkolaka, Dni Grajewa, GrajEwo Jazz Festiwal, Bieg Wilka),
5) przygotowywanie we współpracy z wydziałami i referatami oraz jednostkami organizacyjnymi Miasta ofert inwestycyjnych, kulturalnych (współpraca z Grajewskim Centrum Kultury, Miejską Biblioteką Publiczną, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w zakresie promocji ich oferty oraz osiągnięć),
6) redagowanie publikacji promocyjnych i informacyjnych (ulotki, plakaty, albumy i książki o tematyce związanej z Grajewem),
7) inicjowanie i utrzymywanie kontaktów z mediami w celu zapewnienia właściwego i rzetelnego przepływu informacji o działalności Urzędu, a także w celu kreowania pozytywnego wizerunku,
8) przygotowanie, redagowanie informacji i materiałów prasowych,
9) realizacja zadań wynikających z przepisów ustawy prawo prasowe, w tym przekazywanie środkom masowego przekazu informacji o działaniach podejmowanych przez władze Miasta,
10) koordynowanie spraw związanych z wykorzystywaniem wizerunku i logotypów Miasta,
11) prowadzenie dokumentacji fotograficznej miejskich wydarzeń oraz przygotowywanie zleceń na wykonywanie zdjęć lotniczych, obrazujących przemiany związane z realizacją inwestycji miejskich.

VIII. Edukacja publiczna i działalność opiekuńcza Miasta w 2023 roku

Sieć publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych na terenie Miasta:

1. Przedszkole Miejskie nr 1 w Grajewie
2. Przedszkole Miejskie nr 2 w Grajewie
3. Przedszkole Miejskie nr 4 w Grajewie
4. Przedszkole Miejskie nr 6 w Grajewie
5. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Grajewie (z oddziałami przedszkolnymi)
6. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Adama Mickiewicza w Grajewie (z oddziałami przedszkolnymi)
7. Szkoła Podstawowa nr 4 im. Henryka Sienkiewicza w Grajewie (z oddziałami przedszkolnymi)

Liczba dzieci w wieku przedszkolnym zamieszkałych (zameldowanych) w Grajewie

Lp.	Wiek dzieci	Rok szkolny 2022/2023	Rok szkolny 2023/2024
1.	dzieci trzyletnich	218	163
2.	dzieci czteroletnich	179	213
3.	dzieci pięcioletnich	210	182
4.	dzieci sześcioletnich	202	210
5.	RAZEM	809	768

*dane pochodzą z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Grajewo (zameldowane na pobyt stały i czasowy)

Placówki wychowania przedszkolnego funkcjonujące w Grajewie w latach 2022/2023 i 2023/2024

Lp.	Placówki wychowania przedszkolnego	Rok szkolny 2022/2023		Rok szkolny 2023/2024	
		Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba placówek	Liczba miejsc
1.	przedszkola	4	429	4	429
2.	szkoły podstawowe, w których utworzono oddziały przedszkolne	3	350	3	350
RAZEM		7	779	7	779

Rekrutacja do placówek wychowania przedszkolnego w Grajewie - wnioski zgłoszone w procedurze rekrutacji w latach 2022/2023 i 2023/2024

Lp.	Placówki wychowania przedszkolnego	Rok szkolny 2022/2023			Rok szkolny 2023/2024		
		Wnioski o kontynuację	Wolne miejsca	Nowe wnioski	Wnioski o kontynuację	Wolne miejsca	Nowe wnioski
1.	Przedszkola, w tym:						
a	PM nr 1	71	20	24	64	27	15
b	PM nr 2	76	12	47	57	31	51
c	PM nr 4	97	28	46	83	42	40
d	PM nr 6	87	38	60	89	36	54
2.	Szkoły podstawowe, w których funkcjonują oddziały przedszkolne						
a	SP nr 1	90	35	28	91	34	21
b	SP nr 2	90	60	41	95	55	32
c	SP nr 4	38	37	39	50	25	33
RAZEM		549	230	285	529	250	246

Zgodnie z przepisami prawa rodzice mogą składać wnioski do 3 przedszkoli, a składają nawet czasem do 4. W takich przypadkach nazwiska dzieci tych rodziców powtarzają się w kilku jednostkach. Zdarza się, że dziecko może być nieprzyjęte w dwóch placówkach, a w trzeciej jest przyjęte.

Liczba dzieci i oddziałów w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych w Grajewie wg stanu na dzień 30 września 2023 roku

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	w tym:	
				poniżej „0”	„0”
1.	PM 1	4	75	55	20
2.	PM 2	4	87	56	21
3.	PM 4	5	119	87	32
4.	PM 6	5	124	94	30
5.	SP1	5	116*	66	50
6.	SP2	6	128*	91	36
7.	SP4	3	75*	39	36
RAZEM		32	723*	498	225

*w tym znajdują się dzieci i uczniowie będące obywatelami Ukrainy.

Miasto zapewniło odpowiednią do zdiagnozowanych potrzeb sieć publicznych placówek wychowania przedszkolnego i liczbę miejsc w tych placówkach. Poziom upowszechnienia wychowania przedszkolnego w Mieście w 2023 r. wyniósł 94,14%. Należy zauważyć, że w jednostkach przedszkolnych nadal było 56 wolnych miejsc. Miały miejsce sytuacje, że dzieci nie przyjęto do przedszkola preferowanego przez rodziców. Taka sytuacja miała miejsce w przypadku Przedszkola Miejskiego nr 2 i 6. Oddziały przedszkolne działają 10 godzin dziennie, z dostępem do placów zabaw. Placówki przedszkolne spełniały wymogi bezpieczeństwa sanitarnego i przeciwpożarowego.

Na realizację wychowania przedszkolnego w 2023 r. wydatkowano kwotę 12.017.463,46 zł z czego w poszczególnych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych:

- Przedszkole Miejskie nr 1 w Grajewie – 1 763 747,98 zł
- Przedszkole Miejskie nr 2 w Grajewie – 2 280 907,06 zł
- Przedszkole Miejskie nr 4 w Grajewie – 2 634 935,99 zł
- Przedszkole Miejskie nr 6 w Grajewie – 2 241 921,11 zł
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Grajewie (oddziały przedszkolne) – 913 561,51 zł
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Grajewie (oddziały przedszkolne) – 1 504 684,63 zł
- Szkoła Podstawowa nr 4 w Grajewie (oddziały przedszkolne) – 677 705,18 zł

Miasto na realizację wychowania przedszkolnego otrzymało dotację celową ze środków budżetu Państwa w wysokości 1 064 065,85 zł.

Na terenie Miasta funkcjonowały cztery niepubliczne placówki wychowania przedszkolnego. Pierwsze to Niepubliczne Przedszkole nr 1 „Akademia Dobrego Startu" w Grajewie, do którego uczęszczało ok. 95 dzieci. Niepubliczne Przedszkole otrzymało w 2023 r. dotację z budżetu miasta w wysokości 1 440 192,01 zł. Drugą placówką niepubliczną jest Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „Milowy Krok" w Grajewie, do której uczęszczało ok. 10 dzieci posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. W placówce było również realizowane wczesne wspomaganie dla ok. 28 dzieci. Punkt Terapeutyczny otrzymał dotację z budżetu Miasta w wysokości 873 673,69 zł. Trzecia placówka przedszkolna to Niepubliczne Przedszkole Językowe Modernkids w Grajewie, do którego uczęszczało ok. 75 dzieci. Przedszkole to w 2023 r. otrzymało dotację w wysokości 1 214 582,34 zł. Czwarta placówka niepubliczna to nowopowstały Niepubliczny Terapeutyczny Punkt Przedszkolny Promyczek, który otrzymał dotację w wysokości 2 691,90.

Ponadto Miasto wydatkowało kwotę w wysokości 45 844,43 zł na zwrot kosztów wychowania przedszkolnego dzieci uczęszczających do przedszkoli w innych gminach.

Sieć publicznych szkół podstawowych na terenie Miasta:

1. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Grajewie
2. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Adama Mickiewicza w Grajewie
3. Szkoła Podstawowa nr 4 im. Henryka Sienkiewicza w Grajewie

Liczba dzieci i oddziałów w szkołach podstawowych w Grajewie wg stanu na 30.09.2023 r.

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	w tym:							
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1.	SP 1	19	390	57	43	60	51	54	44	44	37
2.	SP 2	22	536	70	56	65	61	73	83	73	55
3.	SP 4	29	755	117	87	91	97	100	89	90	84
Razem		70	1681	244	186	216	209	227	216	207	176

Na utrzymanie 3 szkół podstawowych wydatkowano kwotę w wysokości 25.334.492,49 zł, z czego na poszczególne szkoły wydatki przedstawiały się następująco:

1) Szkoła Podstawowa nr 1 w Grajewie 7 785 252,74 zł
2) Szkoła Podstawowa nr 2 w Grajewie 8 591 388,40 zł
3) Szkoła Podstawowa nr 4 w Grajewie 8 957 851,35 zł

Część oświatowa subwencji ogólnej dla Miasta wyniosła w 2023 roku 18.054.202,00 zł.

Projekty realizowane w szkołach Miasta ze środków zewnętrznych

Projekt Erasmus + Cultural Similarities and Differences Between European Countries" realizowany jest przez Szkołę Podstawową nr 1 w Grajewie. W 2023 roku w ramach projektu uczniowie brali udział w międzynarodowych projektach edukacyjnych. W ramach projektu wypłacono wynagrodzenia pracowników biorących udział w projekcie, poniesiono wydatki na zakup materiałów biurowych, delegacji krajowych i zagranicznych. Realizacja projektu rozpoczęła się w 2020 r. i w 2023 roku zakończono jego realizację.

Projekt „ Erasmus+ Language Learing via Literature: realizowany jest przez Szkołę Podstawowa nr 1 w Grajewie. W 2023 r. w ramach projektu uczniowie brali udział w międzynarodowych projektach edukacyjnych. W ramach budżetu wypłacono wynagrodzenia i pochodne pracowników biorących udział w projekcie, poniesiono wydatki na zakup materiałów biurowych, delegacji krajowych i zagranicznych. Realizacja projektu rozpoczęła się w 2022 r. i w 2023 roku zakończono jego realizację.

Miasto Grajewo przystąpiło do przedsięwzięcia pn. Grajewski Uniwersytet Dziecięcy realizowany przez Politechnikę Białostocką . Celem projektu jest edukacja, rozwój ciekawości i kreatywności dziecięcej. Z terenu Miasta brało udział 42 uczniów z klas IV-VI szkół podstawowych. Zakończenie projektu nastąpiło w 2023 roku.

W Szkołach Podstawowych nr 1 i 4 w Grajewie realizowany był projekt pn. „Umiem pływać". Program ten zakładał naukę pływania wśród najmłodszych dzieci. Projekt ten był realizowany przy współudziale Podlaskiego Wojewódzkiego Szkolnego Związku Sportowego.

W jednostkach oświatowych w 2023 roku przeprowadzono następujące inwestycje:

1) rozbudowa monitoringu wizyjnego w Szkole Podstawowej nr 1 w Grajewie. Zadanie zostało zrealizowane. Wydatkowano środki w wysokości 28 290,00 zł.
2) budowa budynku hali sportowej z łącznikiem wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną przy Szkole Podstawowej nr 4 w Grajewie. W ramach zadania wykonano roboty budowalne polegające na wykonaniu studni kanalizacji sanitarnej. Zadanie zostało zakończone w lipcu 2023 r. Wydatkowano środki w wysokości 7 000,00 zł
3) przebudowa układu pomiarowego na półpośredni oraz zwiększenie mocy w liczniku trójfazowym w budynku Szkoły Podstawowej nr 4 w Grajewie. Zadanie zostało zrealizowane. Wydatkowano środki finansowe w wysokości 19 800,00 zł
4) przebudowa dachu wraz z elementami termomodernizacji budynku Szkoły Podstawowej nr 2 w Grajewie. Wydatkowano środki w wysokości 394 058,53 zł
5) budowa wiatrołapu w budynku Przedszkola Miejskiego nr 2 w Grajewie. Wydatkowano środki w wysokości 25 000,00 zł
6) zakup kotła warzelnego na potrzeby Przedszkola Miejskiego nr 6 w Grajewie. Wydatkowano środki finansowe w wysokości 13 874,77 zł
7) budowa boiska lekkoatletycznego przy Szkole Podstawowej nr 4 w Grajewie.

Dotacje z budżetu Państwa otrzymane i wydatkowane w 2023 r. na zadania z zakresu:

1) wychowania przedszkolnego – 1 064 065,85 zł
2) wyposażenia szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe – 205 507,80 zł

3) dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym – 57 624,54 zł + 14 406,14 zł środki własne miasta
4) „Wyprawka szkolna" – 5953,66 zł
5) dofinansowanie kosztów kształcenia pracowników młodocianych 117 762,03 zł.

W ramach realizacji Uchwały Nr VII/51/11 Rady Miasta Grajewo z dnia 29 kwietnia 2011 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzaju i wysokości stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień za osiągnięte wyniki sportowe oraz warunków i trybu przyznawania wyróżnień i nagród pieniężnych oraz rodzajów wyróżnień i wysokości nagród za osiągnięcia w działalności sportowej przyznano w 2023 r. 5 stypendiów sportowych w kwocie 6300,00 zł i 2 nagrody sportowe w kwocie 1000,00 zł.

W ramach realizacji Uchwały Nr XXVIII/170/12 Rady Miasta Grajewo z dnia 26 września 2012 r. w sprawie przyjęcia lokalnego Programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży z terenu Miasta Grajewo, określenia szczegółowych warunków, form i zakresu pomocy, trybu postępowania oraz osób lub grup osób uprawnionych do otrzymania pomocy w 2023 r. przyznano 8 nagród za osiągnięcia artystyczne w wysokości 8 000,00 zł.

W zakresie dotyczącym edukacji Rada Miasta Grajewo podjęła Uchwałę Nr LIII/407/2023 Rady Miasta Grajewo z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie określenia stawki za 1 km przebiegu pojazdu będącej podstawą do ustalenia zwrotu rodzicom kosztów jednorazowego przewozu dzieci, młodzieży i uczniów oraz rodziców do placówek oświatowych

Na podstawie art. 39 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe obowiązkiem gminy jest:

1) zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 127, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym – także do najbliższej szkoły ponadpodstawowej, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 21. rok życia;
2) zapewnienie dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 36 ust. 17, a także dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą:

a) rok życia – w przypadku uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna,
b) 25. rok życia - w przypadku uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

Zgodnie z art. 39a ust. 3 ustawy Prawo oświatowe stawkę za 1 kilometr przebiegu pojazdu określa rada gminy, w drodze uchwały, przy czym stawka ta nie może być niższa niż określona w przepisach wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.

W 2023 roku ogłoszono i przeprowadzono procedurę konkursową wyłaniającą dyrektora do Przedszkola Miejskiego nr 1 w Grajewie.

W roku 2023 do Urzędu Miasta wpłynęło 10 wniosków o przeprowadzenie postępowania egzaminacyjnego na stopień nauczyciela mianowanego z Przedszkola Miejskiego nr 4 w Grajewie – 2 wnioski, ze Szkoły Podstawowej nr 12 w Grajewie – 3 wnioski, ze Szkoły Podstawowej nr 2 – 2 wnioski i ze Szkoły Podstawowej nr 4 w Grajewie – 3 wnioski.

Funkcjonowanie Żłobka Miejskiego w Grajewie w 2023 roku

Żłobek Miejski jest jednostką budżetową Miasta. Mieści się on w budynku Przedszkola Miejskiego nr 2 w Grajewie, ul. Ignacego Krasickiego 2. Do żłobka uczęszczało 72 dzieci.

Liczba dzieci w wieku żłobkowym zamieszkałych (zameldowanych) na terenie Miasta Grajewo

Lp.	Rok urodzenia	Liczba dzieci
1.	2020	163
2.	2021	156
3.	2022	140
4.	2023	107

Do żłobka uczęszczają dzieci w wieku od 20 tygodnia życia do 3 lat. Poziom na jakim zaspokajane są potrzeby opieki żłobkowej wynosi 12,72%. Podczas procesu rekrutacji ok. 35 dzieci nie zostało przyjętych. W 2023 roku koszt utrzymania żłobka wyniósł 1 321 222,32 zł.

IX. Działalność w obszarze kultury

1. Grajewskie Centrum Kultury

Grajewskie Centrum Kultury jest samorządową instytucją kultury powstałą na mocy Uchwały Nr XIII/102/15 Rady Miasta Grajewo z dnia 29 września 2015 r. w sprawie połączenia samorządowych instytucji kultury - Miejskiego Domu Kultury w Grajewie i Grajewskiej Izby Historycznej oraz utworzenia Grajewskiego Centrum Kultury. W związku z powyższym GCK kontynuuje wieloletnią działalność instytucji, z których połączenia powstało, choć pod względem formalno-prawnym funkcjonuje od dnia 1 stycznia 2016 r. GCK prowadzi wielokierunkową działalność w dziedzinie rozwoju i upowszechniania kultury oraz gromadzenia, trwałej ochrony i promowania dóbr kulturalno-historycznego dziedzictwa Miasta i regionu.

Misją GCK jest rozwój kultury, przekazywanie wartości i umiejętności artystycznych oraz zachowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu. Instytucja kultury aktywizuje i integruje mieszkańców Grajewa oraz pobudza w nich chęć do świadomego obcowania z kulturą. Do podstawowych zadań działalności GCK należy:

1) edukacja kulturalna oraz kształtowanie wartości poznawczych i estetycznych odbiorców kultury,
2) tworzenie mieszkańcom Grajewa warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką,
3) rozpoznawanie, rozwijanie i zaspokajanie zainteresowań oraz potrzeb kulturalnych i intelektualnych mieszkańców Grajewa oraz tworzenie warunków do ich rozwoju,
4) tworzenie warunków do podtrzymywania postaw patriotycznych i kultywowania tradycji, w tym tradycji folklorystycznych,
5) gromadzenie, trwała ochrona i udostępnianie dóbr kulturalno-historycznego dziedzictwa o charakterze materialnym i niematerialnym mieszkańcom miasta i regionu ,
6) integrowanie społeczności miasta i wspieranie lokalnych inicjatyw kulturalnych,
7) inspirowanie mieszkańców miasta do rozwijania zainteresowań przeszłością oraz umacnianie ich związku z własnym regionem;
8) promocja Miasta.

Od samego początku działalności GCK stara się stworzyć uczestnikom zajęć jak najlepsze warunki i możliwości samorealizacji poprzez sztukę czy inne aktywne formy

spędzania wolnego czasu. Kształtuje w odbiorcach odpowiednie postawy wobec sztuki, życia, samego siebie oraz wobec drugiego człowieka. Osoby odwiedzające GCK mogą rozwijać swoje zainteresowania poprzez udział w zajęciach, wykładach, warsztatach oraz samodzielną działalność twórczą pod czujnym okiem naszych pracowników - instruktorów teatru, tańca, muzyki i plastyki. Mogą także uczestniczyć w imprezach takich jak: koncerty, wernisaże, wystawy, konkursy, spektakle, turnieje, happeningi. Ważnym elementem jest wymiana doświadczeń. GCK stara współpracować z innymi placówkami zarówno w kraju, jak i zagranicą oraz reagować na potrzeby mieszkańców.

W roku 2023 instytucja realizowała przedsięwzięcia o charakterze artystycznym, kulturalnym, edukacyjnym, animacyjnym i społecznym. Najważniejsze wydarzenia z dziedziny kultury, sztuki, edukacji i życia społecznego w 2023 r. organizowane, współorganizowane przez Grajewskie Centrum Kultury, bądź z udziałem instytucji zawiera „Sprawozdanie z działalności merytorycznej GCK za rok 2023" skierowane do Rady Miasta Grajewo i Urzędu Miasta.

Wiele z tych wydarzeń odbyło się dzięki współpracy GCK z podmiotami zewnętrznymi. GCK współpracowało zarówno ze stowarzyszeniami działającymi na terenie Miasta, jak Towarzystwo Przyjaciół 9 PSK, KS „Maratonka", „Trele-Morele", Stowarzyszenie „Kultura Niezależna", Stowarzyszenie Przyjaciół ZPiT „Grajewianie", UTW, MOSiR oraz placówkami szkolnymi i instytucjami spoza Grajewa np. IPN, PIK, muzea i placówki naukowe.

Podejmowane przez GCK działania wpisują się w realizację celów i założeń obowiązujących programów i strategii Miasta m.in.:

1) Programu Rozwoju Miasta na lata 2016-2023,
2) Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta na lata 2017-2027,
3) Miejskiego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta na lata 2018-2021,
4) Rocznych programów współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi.

Rok 2023 r. był też kolejnym rokiem realizacji priorytetów, celów operacyjnych i głównych działań na lata 2021–2025, które zostały zawarte w „Programie działania Grajewskiego Centrum Kultury", stanowiącym Załącznik do umowy określającej warunki organizacyjno-finansowe działalności Grajewskiego Centrum Kultury oraz program jego działania zawartej w dniu 16 grudnia 2020 roku z dyrektorem Tomaszem Dudzińskim.

Jak informuje Dyrektor jednostki największą bolączką i przyczyną rotacji kadry oraz pośrednio też jej podejścia do obowiązków służbowych (jak w większości instytucji kultury) jest poziom wynagrodzenia, który jego zdaniem demotywuje do pracy. Dyrektor informuje, że 90% pracowników zarabia na poziomie minimalnej płacy, a w instytucji kultury nie ma chociażby takich przywilejów jak tzw. „trzynastka" itp.

Doświadczenia ostatnich lat pokazały, że **KULTURA** jest tą dziedziną życia społecznego, które jest ważna dla mieszkańców Grajewa. W związku z ograniczonym dostępem do wydarzeń kulturalnych mieszkańców takich miast jak Grajewo, Centrum Kultury obok wydarzeń zaspokajających najbardziej powszechne potrzeby lokalnego społeczeństwa pamięta też o potrzebach grup mniej licznych, stąd oferta GCK jest kierowana do różnorodnych grup społecznych. Szczególną uwagę należy zwrócić na kulturotwórczą rolę Centrum. Dlatego też wyznacznikiem działalności GCK jest **RÓŻNORODNOŚĆ**, która przejawia się w prezentowaniu różnorodnych kategorii kultury poprzez szeroką działalność ukierunkowaną na kilka obszarów. Należy też pamiętać o istnieniu w Mieście bardzo zróżnicowanych odbiorców kultury, a powinna ona niejednokrotnie poza samym dostarczaniem rozrywki „zmuszać do myślenia" i powodować, by nie dało się obok niej „przejść obojętnie" . Instytucja kultury jest powołana nie tylko do zaspokajania potrzeb kulturalnych społeczeństwa, jest także niejako wyznaczona do wychowywania i kreowania postaw kulturotwórczych.

2. Miejska Biblioteka Publiczna

Miejska Biblioteka Publiczna w Grajewie swoją działalnością usługową obejmuje teren Grajewa, Gminy Grajewo i Powiatu Grajewskiego. Biblioteka funkcjonuje jako samorządowa instytucja kultury, dla której prowadzenie w szczególności działalności w zakresie rozwoju i zaspokajania potrzeb czytelniczych jest podstawowym celem statutowym. Aby rozwijać i zaspokajać potrzeby czytelnicze społeczeństwa MBP gromadzi, opracowuje, przechowuje, udostępnia i chroni materiały biblioteczne. Równolegle z realizacją podstawowych zadań statutowych MBP prowadzi działania upowszechniające wiedzę, popularyzujące kulturę, książkę i czytelnictwo oraz współpracuje z bibliotekami wchodzącymi w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej, a także instytucjami kultury, organizacjami i stowarzyszeniami oraz szkołami działającymi na terenie miasta.

Do najważniejszych form propagowania czytelnictwa i promocji szeroko rozumianej kultury przez Bibliotekę należą:

a) spotkania autorskie

W 2023 r. odbyły się cztery spotkania autorskie. Pierwsze z Moniką Sawicką, autorką bestsellerowych powieści m.in. Kruchość porcelany, kolorowych snów, Mimo wszystko, Serwantka czy Dobrze, że jesteś. Spotkanie autorskie było połączone z warsztatami ph. „Miłość niejedno ma imię", które skłoniły uczestników do refleksji oraz dostarczyły wzruszeń i śmiechu drugie spotkanie z Danutą Noszczyńską trzykrotną laureatką Festiwalu Literatury Kobiet „Pióro i Pazur", autorką książek z gatunku literatury obyczajowej. Podczas spotkania prozatorka zaprezentowała krótki filmik, będący dopełnieniem swojej biografii. Miłym zaskoczeniem dla czytelników był teledysk promujący powieść Carmen stanowiącą trzecią część „Wnuczki wariatki", w którym autorka występuje i śpiewa. Trzecie spotkanie odbyło się z Panią Barbarą Supeł, autorką najpopularniejszych książek wśród najmłodszych czytelników naszej biblioteki. Uczestnicy wysłuchali fragmenty książek o przychodach Jadzi Pętelki i jej brata Stasia czytanych przez autorkę. Ostatnie spotkanie odbyło się z Panią Joanną Grzymkowską – Podolak i Jarosławem Podolak, autorami książek podróżniczych. Goście zaprezentowali filmy z ostatniej swojej wyprawy do Omanu. Słuchacze zostali oczarowani przepięknymi zabytkami i miejscami malowanymi niewidzialną ręką Boga.

b) wystawy, wystawki i gazetki tematyczne

Biblioteka przez cały rok podkreślała rocznice i święta państwowe poprzez m.in. wystawy książek i fotogazetki.

c) konkursy

W 2023r. Biblioteka zorganizowała m.in. cykliczny Miejski Konkurs Ortograficzny, konkurs plastyczny dotyczący zaprojektowania okładki ulubionej książki, III edycję konkursu „Na tropie literatury – autor i tytuł poszukiwani" z okazji Dnia Bibliotekarza i Bibliotek, konkurs „W świecie literatury – krzyżówka", którego celem było propagowanie czytelnictwa i popularyzacja literatury, cykliczny bożonarodzeniowy konkurs plastyczny dla dzieci. Ponadto biblioteka była współorganizatorem III Powiatowego Konkursu Historycznego pn. „Wokół Polskich Symboli Narodowych".

d) nowości wydawnicze

Zakup książek proponowanych przez czytelników oraz cykliczna prezentacja książek godnych uwagi ph. "Wypożyczalnia poleca" , „Warto przeczytać – w Czytelni dla Dorosłych", „Biblioteka dla dzieci poleca".

e) zajęcia: edukacyjno-plastyczne

pod hasłem „Kreatywne soboty w bibliotece'', walentynkowe warsztaty czytelniczo-plastyczne dla uczniów z Zespołu Szkół Specjalnych im. Jana Pawła II w Grajewie, warsztaty czytelniczo-plastyczne z przedszkolakami oraz spotkania biblioteczne wprowadzające w świat książek z klasami 1-3 szkół podstawowych ph. „Biblioteczne podchody, zagadki, łamigłówki

– poznajemy bibliotekę" ponadto cykliczne odwiedziny w przedszkolach miejskich ph. „Czytanie na drugie śniadanie", którego celem było zachęcenie dzieci do czytania i zaszczepienia w nich miłości do książek.

f) akcje ogólnopolskie:

Narodowe Czytanie – 12. edycja „święta słowa" została poprowadzona przez Tomasza Stockingera, aktora teatralnego i filmowego. Zapamiętanego przez widzów szczególnie jako odtwórca roli hrabiego Leszka Czyńskiego w filmie Znachor. Fragmenty powieści „Nad Niemnem" czytali włodarze miasta, przedstawiciele Rady Miasta, dyrektorzy szkół i młodzież szkolna. Biblioteka kontynuuje udział w akcji „Mała książka – wielki człowiek", a także „Noc Bibliotek".

W 2023 r. MBP w Grajewie zatrudnionych było 8 osób, w tym pracownicy na stanowiskach bibliotekarskich, administracyjnych, pracownik gospodarczy oraz konserwator.

Na działalność Biblioteki w roku 2023 r. wydatkowano 731.500zł – dotacja od organizatora. Biblioteka otrzymała dotację celową zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy Powiatem Grajewskim a Miastem Grajewo w kwocie 10 000 zł. na realizację spotkań autorskich oraz zakup książek. Ponadto uzyskała również dofinansowanie z Biblioteki Narodowej w kwocie 14 000 zł, co pozwoliło bibliotece nabyć nowości wydawnicze. W ramach umowy podpisanej z miastem Grajewo MBP otrzymała także dofinansowanie w kwocie 45 000 zł m.in. na zakup książek, materiałów bibliotecznych i wyposażenia.

Księgozbiór Biblioteki obejmuje 54 451 woluminów książek w tym zbiory biblioteczne Wypożyczalni dla Dorosłych to 24 614 vol. książek, zbiory biblioteczne Czytelni dla Dorosłych to 8 097 vol. książek, a Oddziału dla Dzieci 21 740 vol. Ponadto biblioteka w 2023 roku zakupiła 1418woluminów książek.

Księgozbiór Wypożyczalni tworzą literatura piękna dla dorosłych i młodzieży oraz literatura popularnonaukowa. W jego skład wchodzą lektury, poradniki z różnych dziedzin wiedzy oraz książki z obszarów nauk m.in. humanistycznych, społecznych, ścisłych, przyrodniczych i medycznych. W 2023 r. przybyło 616 vol. w Wypożyczalni dla Dorosłych.

W Czytelni udostępniana jest literatura popularnonaukowa oraz księgozbiór podręczny, do którego zalicza się słowniki, a także książki o charakterze encyklopedycznym. Czytelnia w swoich zbiorach posiada 9 pozycji wydawniczych, reprezentujących zjawisko liberatury. W ubiegłym roku księgozbiór Czytelni powiększył się o 178 książek. Natomiast Oddział dla Dzieci gromadzi księgozbiór przeznaczony dla dzieci i młodzieży do lat 16. Oprócz lektur i klasyki dziecięcej młody czytelnik znajdzie literaturę młodzieżową i popularnonaukową, a także może skorzystać z encyklopedii, albumów, atlasów, słowników i leksykonów. W zbiorach Oddziału znajdują się także książki adresowane już do dwulatków, które z jednej strony rozwijają wyobraźnię, a z drugiej uczą najmłodszych otaczającego świata. W 2023 r. do księgozbioru Oddziału włączono 624 vol. nowości wydawniczych.

Ponadto z myślą o czytelnikach starszych i niepełnosprawnych oraz dzieciach Biblioteka prowadzi działy audiowizualne, łącznie posiadamy audiobooki 653 i 346 filmów, w tym jeden „Czytak".

W 2023 r. w MBP zarejestrowano ogółem 1 676 osób, które wypożyczyły 45 639 książek. Czytelnicy odwiedzili Bibliotekę 11 972 razy.

MBP w Grajewie w 2023 roku poszerzyła swoją ofertę o bezpłatny dostęp do platformy Legimidzięki temu czytelnicy mogą korzystać z nieograniczonej liczby nowości wydawniczych audiobooków i ebooków. Biblioteka posiada ponadto dostęp do ACADEMICI, pozwala czytelnikom, na określonych warunkach, korzystać z elektronicznej wersji czasopism naukowych i książek, chronionych prawem autorskim. Academica to system udostępniania publikacji cyfrowych dla celów badawczych lub poznawczych za pośrednictwem terminala znajdującego się w Czytelni dla Dorosłych MBP, z tego programu korzystają najczęściej studenci lub osoby dokształcające się.

X. Sport i rekreacja

1. Obiekty i tereny sportowo- rekreacyjne

Jednostką organizacyjną Miasta realizującą zadania z zakresu sportu i rekreacji jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Grajewie powołany przez Radę Miejską w Grajewie Uchwałą Nr 160/XXVI/97 z dnia 14 sierpnia 1997 r., która była kilkakrotnie nowelizowana.

Głównym celem działalności MOSiR była realizacja zadań Miasta z zakresu kultury fizycznej i rekreacji, propagowania sportu, czynnego wypoczynku wśród mieszkańców Grajewa, a także administrowanie oraz zarządzanie obiektami i urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi w oparciu o przekazane przez Miasto mienie komunalne.

Do podstawowych zadań MOSiR jakie nakłada statut należy w szczególności:

a) organizowanie i współorganizowanie zajęć, zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych,
b) zapewnienie kadry instruktorów do prowadzenia zajęć sportowo-rekreacyjnych,
c) prowadzenie sekcji sportowych,
d) tworzenie i udostępnianie bazy sportowo-rekreacyjnej,
e) prowadzenie i propagowanie zajęć rekreacyjnych,
f) organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji letnich,
g) prowadzenie działalności służącej upowszechnianiu kultury fizycznej oraz prawidłowemu funkcjonowania i rozwojowi MOSiR,
h) właściwa eksploatacja, konserwacja bazy sportowo-rekreacyjnej na obszarze Miasta.

Plan pracy MOSiR w roku 2023

Lp.	Zadania podstawowe	Zadania szczegółowe
1.	W zakresie działalności organizacyjnej.	1.Opracowanie planu pracy MOSiR na 2024 rok 2.Opracowanie kalendarza imprez sportowo – rekreacyjnych.
2.	W zakresie działalności gospodarczej.	1.Zakup sprzętu sanitarno – higienicznego niezbędnego do utrzymania obiektu zgodnie z wymogami Państwowej Terenowej Inspekcji Sanitarnej. 2.Zakup niezbędnego sprzętu sportowego do prowadzenia sekcji sportowych, organizacji imprez sportowo – rekreacyjnych. 3.Zakup farb na odnawianie we własnym zakresie pomieszczeń MOSiR. 4. Konserwacja i bieżące naprawy sprzętu i urządzeń będących własnością Miasta.
3.	Współpraca z Powiatowym Szkolnym Związkiem Sportowym w Grajewie.	1.Udostępnienie obiektów MOSiR na zawody sportowe Powiatowego Szkolnego Związku Sportowego. 2.Pomoc organizacyjna przy przeprowadzaniu imprez.
4.	Współpraca MOSiR z grajewskim szkołami.	1.Udostępnianie obiektów na treningi, zajęcia lekcyjne i zawody sportowe.
5.	Prowadzenia działalności w zakresie sportu i rekreacji	1. Współpraca w zakresie organizacji imprez z Klubem Sportowym „Warmia", Szkolnymi i Uczniowskimi Klubami Sportowymi, Klubem Biegacza „Maratonka", Radą Powiatową LZS, oraz z zakładami pracy.
6.	Organizacja zawodów, imprez sportowych	1. Pomoc fachowa i organizacyjna przy przeprowadzeniu imprez sportowych przez kluby, związki i stowarzyszenia

	i rekreacyjnych.	2. Organizacja zawodów dla społeczności grajewskiej. 3. Organizacja zawodów dla społeczności grajewskiej w dni wolne od zajęć codziennych w ramach spartakiad zakładowych. 4. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych i wakacji. 5. Przeprowadzenie zawodów rangi mistrzostw województwa, miasta i powiatu dzieci i młodzieży. 6. Zapewnienie użytkownikom korzystającym z hali sportowej, siłowni, sauny i salki gimnastycznej bezpiecznych warunków uprawiania sportu i rekreacji.
7.	Działalność na stadionie miejskim.	1.Organizacja zawodów sportowych dla dzieci i młodzieży. 2.Korzystanie ze stadionu przez sekcje Klubu Sportowego „Warmia". 3.Współpraca z Grajewskim Centrum Kultury w zakresie organizacji imprez sportowo – kulturalnych. 4.Właściwe przygotowanie oraz utrzymanie obiektu do organizacji imprez sportowych.
8.	Szkolenie i doskonalenie kadr trenersko – instruktorskich i sędziowskich.	1.Nawiązywanie kontaktu z Okręgowymi Związkami Sportowymi celem zorganizowania kursów sędziowskich i instruktorskich: * piłka nożna * zapasy * piłka siatkowa * lekkoatletyka * piłka ręczna * tenis stołowy * koszykówka * MMA
9.	Prowadzenie działalności wychowawczej i popularyzatorskiej w zakresie sportu i kultury fizycznej.	1.Dążenie do właściwego zachowania się na imprezach sportowych przez kibicującą młodzież. 2.Popularyzacja dyscyplin mało znanych przez zamieszczenia plakatów na tablicach ogłoszeniowych. 3.Organizacja zawodów dla dziewcząt i chłopców. 4. Popularyzacja imprez organizowanych przez MOSiR w lokalnej prasie, radio i telewizji.
10.	W zakresie działalności finansowej.	1.Wynajmowanie hali sportowej, siłowni, salki gimnastycznej, sauny zakładom pracy i osobom fizycznym. 2.Wysyłanie informacji o możliwości umieszczenia reklam na hali sportowej. 3.Udostępnienie hali na imprezy sportowe. 4.Organizacja obozów sportowych podczas ferii i wakacji.

MOSiR zarządzał i gospodarował obiektami sportowymi oraz terenami sportowo – rekreacyjnymi, w tym:

1. **Hala sportowa przy ul. Strażackiej**

Zajęcia szkoleniowe i rekreacyjne w Hali sportowo – widowiskowej obywały się codziennie, w dni powszednie od godziny 6:00 do 22.00, według przyjętego tygodniowego harmonogramu. Do godziny 15:30 z usług wynajmu sal sportowych w roku szkolnym korzystają głównie uczniowie z Szkoły Podstawowej nr 2. W tym czasie odbywają się również wszelkiego rodzaju zawody międzyszkolne organizowane w ramach kalendarza Powiatowego Szkolnego Związku Sportowego jak i rywalizacji miejskiej.

Od godziny 15:30 hala udostępniana była przede wszystkim organizacjom sportowym z przeznaczeniem na prowadzenie zajęć treningowych dla własnych sekcji sportowych:

1) piłki nożnej:
   a) junior starszy,
   b) trampkarz,
   c) młodzik,
2) tenisa stołowego,
3) lekkoatletycznej,
4) zapasów,
5) zapasów MMA,

oraz dla klientów indywidualnych.

2. Stadion Miejski przy ul. Piłsudskiego 30A

Na stadionie mogą odbywać się różne imprezy: głównie mecze piłkarskie oraz imprezy plenerowe. Na tym obiekcie znajduje się również pełnowymiarowe boisko piłkarskie, na którym odbywają się treningi Klubu Sportowego Warmia Grajewo. Ze stadionu korzystali także młodzi piłkarze trenujący pod szyldem „Akademia Warmii Grajewo". Zarówno grupa seniorów jak i młodzi pasjonaci piłki nożnej korzystają z tego obiektu bezpłatnie. Dodatkowo bieżnia na stadionie jest dostępna dla osób zainteresowanych poprawą swojej kondycji. Boisko posiada automatyczny system nawadniania, co pozwala na utrzymanie murawy boiska w odpowiednich normach wilgotnościowych sprzyjających równomiernemu rozrostowi trawy.

3. Boisko piłkarskie oraz do piłki siatkowej przy Grajewskiej Izbie Historycznej ul. Legionistów 9.

Obiekt wykorzystywany jest przez grupy młodzieżowe piłki nożnej, gdzie odbywają swoje treningi, a także są rozgrywane mecze ligowe. Jest to miejsce organizacji różnego rodzaju imprez plenerowych. Boisko jest wyposażone w automatyczny system nawadniania, a także od niedawna posiada sztuczne oświetlenie umożliwiające wykorzystywanie boiska nie tylko przy świetle dziennym. Inwestycja w sztuczne nawadnianie oraz oświetlenie podniosła jakość boiska, a także komfort korzystania z jego walorów. Zasadniczą funkcją obiektu - boiska, jest popularyzacja sportu na co dzień wśród mieszkańców, uczniów szkół oraz sekcji sportowych działających przy Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Grajewie na poziomie rekreacyjno - treningowym. Boisko jest zlokalizowane w mocno zurbanizowanym obszarze miejskim, dlatego dobranie oświetlenia boiska bez powodowania nadmiernej uciążliwości dla otoczenia, w szczególności dla obszarów mieszkalnych poprzez zastosowanie reflektorów z wysokiej klasy optyką znaczącego ograniczyło niekontrolowany rozsył światła.

W roku 2023 kontynuowano dużą plenerową imprezę pn. Olimpiada przedszkolaka.

W imprezie od 10 lat co roku uczestniczy około 800 przedszkolaków wraz z opiekunami. Uczestnicząc w mini olimpiadzie uczą się rywalizacji sportowej, zdobywają pierwsze doświadczenia sportowe oraz edukacyjne. Bawiąc się zdobywają wiedzę i doświadczenie na temat funkcjonowania w różnych grupach rówieśników. Olimpiada ma charakter otwarty, dlatego też niejednokrotnie do rywalizacji sportowej obok swoich pociech stają ich rodzice oraz dziadkowie. Można stwierdzić, że olimpiada kierowana do najmłodszych, a przyciąga całe pokolenia. Głównymi celami programu są: - upowszechnianie aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży. - wyrównywanie szans dzieci i młodzieży w dostępie do usystematyzowanej aktywności fizycznej. - promocja zdrowego i aktywnego stylu życia. - dokonanie zmiany modelu zachowań społecznych wobec aktywności fizycznej.

Kolejnym dużym wydarzeniem obserwowanym z płyty boiska była IV Fiesta Balonowa.

Po raz 4 nad miastem i okolicą latały balony na ogrzane powietrze. Fiesta balonowa to show o widowiskowym charakterze, który wzbudza silne, pozytywne emocje i na długo zostaje w pamięci. Zdjęciami z takich imprez ludzie chętnie się dzielą w mediach społecznościowych, a i media tradycyjne zawsze są obecne. W ramach balonowej fiesty pojawiło się 8 balonowych ekip.

4. **Miasteczko Ruchu Drogowego mieszczące się przy ul. Łaziennej.**

Wydzielony plac o niewielkiej powierzchni, posiadający jezdnie i skrzyżowania okrężne dla ruchu rowerowego, wyposażony w znaki drogowe, przeznaczony do bezpiecznego szkolenia małoletnich kandydatów na posiadaczy karty rowerowej. Wykorzystywany jest przez najmłodszych oraz Policję do prowadzenia egzaminów na kartę rowerową. Asfaltowe kręte uliczki są opatrzone prawdziwymi znakami drogowymi. W tym miejscu można uczyć dziecko przechodzenia przez jezdnię, bezpiecznej jazdy na rowerze z uwzględnieniem zasad ruchu drogowego. Tuż przy Miasteczku Ruchu Rowerowego znajduje się parking, dzięki temu łatwo dotrzeć tutaj z potrzebnym do zabawy sprzętem. Równie ważny wydaje się fakt, że to miejsce jest pięknie zlokalizowane. Na terenie Miasteczka dostępne są również ławki.

5. **Kompleks boisk „Orlik 2012" znajdujący się przy ul. 11-go Listopada.**

Na boisku piłkarskim ze sztuczną nawierzchnią (sztuczna trawa) można grać w piłkę nożną. Na boisku wielofunkcyjnym ze sztuczną nawierzchnią (tartan) można grać w piłkę ręczną, koszykówkę oraz siatkówkę. Zaplecze stanowi budynek sanitarno-szatniowy o powierzchni ok. 60 m^2. Cały obiekt jest oświetlony i ogrodzony siatką o wysokości czterech metrów. W ramach zajęć wychowania fizycznego z „Orlika 2012" korzystają głównie uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2 w Grajewie jak również młodzież z innych placówek. W godzinach popołudniowych z obiektu korzystają najmłodsze sekcje piłki nożnej MOSiR oraz indywidualne grupy rezerwujące obiekt. Orlik to również miejsce rozgrywania zawodów Amatorskiej Ligi Piłki Nożnej; jest to cykliczna impreza sportowa, która na stałe wpisała się w kalendarz sportowy naszego miasta, zawodów lekkoatletycznych o randze powiatowej jak również „eventu" w ramach programu „Lekkoatletyka dla każdego", w której brali udział uczniowie szkół podstawowych klasy 1-3, czy innych zawodów sportowych.

Okres zimowy zmienia kompleks w lodowisko Biały Orlik. Rok 2023 to wznowienie działań promujących łyżwiarstwo jako zimową dyscyplinę sportową. Z lodowiska korzystają mieszkańcy miasta oraz uczniowie okolicznych szkół w ramach lekcji WF lub zajęć dodatkowych. Jazda na łyżwach jest doskonałą formą spędzenia wolnego czasu w okresie zimowym. Biały Orlik w sezonie 2023/2024 odwiedziło łącznie ponad 4000 osób, z czego łyżwy wypożyczyło około 2000 osób.

6. **Siłownia plenerowa w Parku Solidarności.**

Siłownia plenerowa to urządzenia do ćwiczeń zlokalizowane na świeżym powietrzu. Jest miejscem ćwiczeń, wypoczynku i spotkań lokalnej społeczności. Siłownie plenerowe to światowy trend o rosnącej popularności, który pozwala osobom w każdym wieku wrócić do zdrowego i aktywnego stylu życia. Ćwiczenia na tych urządzeniach są łatwe, przyjemne i dostępne dla każdego, a efektem ćwiczeń jest lepsza kondycja i szczuplejsza sylwetka. Ponadto siłownie plenerowe łączą aktywność fizyczną z możliwością przebywania na świeżym powietrzu. Siłownia plenerowa coraz częściej stanowi uzupełnienie placów zabaw dla dzieci oraz infrastruktury obiektów sportowych, a w przypadku MOSiR jest uzupełnieniem Miasteczka Ruchu Drogowego oraz zmodernizowanego Parku Solidarności.

7. **Pływalnia Miejska mieszcząca się przy ul. Targowej 11.**

Pływalnia jest niewątpliwie obiektem, który przyciąga najwięcej mieszkańców Miasta. W trakcie roku szkolnego na pływalni realizowane są zajęcia wychowania fizycznego szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Grajewo. Szkoły miejskie korzystają z pływalni naprzemiennie, tj. każda ze szkół korzysta przez jeden tydzień według ustalonego harmonogramu. Pływalnia cieszy się również dużym zainteresowaniem osób indywidualnych oraz zorganizowanych grup zewnętrznych, chcących w sposób przyjemny spędzić wolny czas, a także doskonalić swoje umiejętności pływackie. Bardzo popularne są niewątpliwie zajęcia nauki pływania organizowane na pływalni, a także zajęcia aqua fitnessu, z których korzysta m.in. Uniwersytet Trzeciego Wieku. Pływalnia miejska kontynuuje także współpracę poprzez Podlaski Szkolny Związek Sportowy w Białymstoku ze szkołami z Powiatu Grajewskiego, biorącymi udział w projekcie powszechnej nauki pływania „Umiem pływać", który jest adresowany do uczniów klas I - III szkół podstawowych w całej Polsce. W 2023 roku z udziału w projekcie skorzystało 4053 uczniów.

Zestawienie miesięczne obciążenia Pływalni Miejskiej w Grajewie w roku 2023 – stan na 31.12.2023 r.

MIESIĄC	Ogólna liczba osób odwiedzających pływalnię (w tym osoby indywidualne i szkoły miejskie – zarejestrowani w systemie ESOK	Liczba osób indywidualnych korzystających z obiektu	Liczba uczniów szkół miejskich korzystających z obiektu	Liczba opiekunów uczniów szkół miejskich korzystających z obiektu	Liczba osób grup zewnętrznych korzystających z obiektu	Liczba osób korzystających z groty solnej
I	4584	3962	399	35	83	105
II	4786	4012	494	40	176	64
III	5017	3590	699	66	585	77
IV	4149	2610	527	45	917	50
V	3842	2545	405	44	820	28
VI	2943	2681	134	13	87	28
VII	3674	3614	0	0	40	20
VIII	1901	1877	0	0	24	0
IX	3137	2829	0	0	288	20
X	4506	3087	758	-	616	45
XI	4336	3227	667	-	395	47
XII	3585	3038	505	-	22	20
Razem	46460	37072	4588	243	4053	504

2. Wydarzenia sportowe i osiągnięte sukcesy

Kalendarz imprez sportowo – rekreacyjnych w roku 2023 obejmował kilkadziesiąt wydarzeń sportowych służących mieszkańcom Miasta jako ich obserwatorom lub uczestnikom. MOSiR zorganizował bądź był współorganizatorem licznych wydarzeń sportowych rangi lokalnej i regionalnej: styczeń – 8, luty – 4, marzec – 8, kwiecień – 11, maj – 15, czerwiec – 7,

lipiec – 4, sierpień – 8, wrzesień – 14, październik – 5, listopad – 8, grudzień – 6.

W 2023 roku MOSiR przystąpił do czwartego naboru do projektu „Ośrodek Wsparcia Architektury Dostępnej (OWDA)" organizowany przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Główny cel projektu to wsparcie podmiotów publicznych w zapewnieniu dostępności architektonicznej obiektów i ich bezpośredniego otoczenia dla osób ze szczególnymi potrzebami. Udzielane jest ono między innymi poprzez:

1) profesjonalny audyt dostępności budynku,
2) informacje na temat rozwiązań służących zapewnieniu dostępności,
3) doradztwo merytoryczne w zakresie dostępności architektonicznej.

Projekt realizowany w ramach tak zwanych ścieżek wsparcia. Udział w projekcie jest całkowicie bezpłatny. Źródło finansowania Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś Priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.19. Wartość finansowania 6 688 788,74 zł, w tym: środki EFS - 5 637 311,15 zł dotacja celowa z budżetu państwa – 1 051 477,59 zł. Wsparcie to realizowane jest poprzez profesjonalny audyt, informacje na temat rozwiązań służących zapewnieniu dostępności lub doradztwo merytoryczne w tym zakresie.

Efektem współudziału Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Grajewie w tym przedsięwzięciu jest nieodpłatny raport z audytu dostępności architektonicznej Hali Sportowej znajdującej się przy ulicy Strażackiej 2 w Grajewie.

W roku 2023 Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Grajewie dysponował planowanym budżetem w wysokości 4. 463.994,00 zł, zrealizowane wydatki kształtowały się na poziomie 4. 393.143,81 zł co stanowi 98,41 % wykonania planu.

XI. Pomoc społeczna i działania prorodzinne

1. Zakres i formy działania pomocy społecznej

Zadania Miasta z zakresu pomocy społecznej i innych zadań społecznych realizował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Grajewie powołany Uchwałą Nr 62/XII/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy Grajewo z dnia 6 kwietnia 1990 r. na podstawie ustawy o pomocy społecznej, zwany dalej MOPS.

Przedmiotem działalności MOPS jest realizacja zadań określonych w ustawach: o pomocy społecznej, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy kodeks rodzinny i opiekuńczy, o ochronie zdrowia psychicznego, o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o systemie ubezpieczeń społecznych, o świadczeniach rodzinnych, o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem", o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, o Karcie Dużej Rodziny, o systemie oświaty, o dodatkach mieszkaniowych, o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, o dodatku osłonowym oraz w obwieszczeniu Ministra Klimatu w sprawie wysokości dodatku energetycznego.

Zadania Miasta z zakresu pomocy społecznej dzieli się na:

1) zadania własne o charakterze obowiązkowym,
2) zadania własne,
3) zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Do zadań własnych Miasta w zakresie pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym zalicza się m.in.:

1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
3) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
4) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
5) dożywianie dzieci,
6) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
8) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
10) praca socjalna,
11) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
12) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
13) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego,
14) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
15) sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej gminy w zakresie pomocy społecznej,
16) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
17) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
18) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
19) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym.

Do zadań własnych Miasta w zakresie pomocy społecznej zalicza się m.in.:
1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
2) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym i kierowanie do nich osób wymagających opieki,
3) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
4) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach,
5) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Miasto zalicza się m.in.:

1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
2) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 15 oraz art. 53a ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach,
5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
6) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki,
7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną.

Działania Ośrodka niezmiennie nakierowane były na wspieranie mieszkańców Miasta, co wiązało się ze szczególną dbałością o jakość świadczonych usług, profesjonalizm pracowników oraz stałe dopasowywanie form wsparcia do zmieniających się (ale na bieżąco aktualizowanych) potrzeb mieszkańców Miasta.

W minionym roku Ośrodek również skutecznie wykorzystywał środki zewnętrzne w efekcie rozbudowując ofertę wsparcia, wdrażając nowatorskie, zindywidualizowanie wsparcie dla mieszkańców w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów" – edycja 2023.

Atak Rosji na Ukrainę w lutym 2022 roku to bezprecedensowe wydarzenie w historii Europy od zakończenia II wojny światowej. W ramach ustawy powstał również specjalny Fundusz Pomocy, którego celem było wsparcie działań pomocowych. Ze środków Funduszu Pomocy finansowane były zadania na rzecz pomocy Ukrainie, w szczególności obywatelom Ukrainy dotkniętym skutkami konfliktu zbrojnego, w tym m.in.:

1) wypłata świadczeń rodzinnych dla uchodźców z Ukrainy,
2) wypłata świadczeń z pomocy społecznej dla uchodźców z Ukrainy,
3) opieka medyczna, w tym również zakup i wydawanie produktów leczniczych
4) wypłata świadczeń pieniężnych, w tym jednorazowe świadczenie pieniężne 300,00 zł,

W roku 2023 Ośrodek w porozumieniu z Burmistrzem Miasta oraz Proboszczem Parafii pw. Trójcy Przenajświętszej w Grajewie, organizował pomoc rzeczową w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Program współfinansowany był z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Akcja była wspierana przez Caritas, organizacje pozarządowe oraz wolontariuszy.

Warto podkreślić, iż miarą skuteczności służb pomocy społecznej jest odpowiednio przygotowana do realizacji zadań kadra. Również w tym zakresie Ośrodek podejmował szereg działań, wdrażał rozwiązania pozwalające na rozwój zawodowy pracowników Ośrodka a zarazem zapewniał możliwie najwyższej jakości usługi dla mieszkańców. Ośrodek kontynuował w 2023 roku świadczenie wysokospecjalistycznych usług (w tym asystenta rodziny), powiększał zróżnicowaną ofertę poradnictwa specjalistycznego (wsparcia psychologicznego). Pracownicy Ośrodka angażowali się w realizację przedsięwzięć i programów, dzielili się swoimi doświadczeniami z pracownikami z innych miast. Pracownicy Ośrodka korzystali z rozbudowanej oferty kursów i szkoleń (w tym m.in. szkoleń związanych

związanych ze świadczeniami rodzinnymi, pomocą społeczną, przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, a także współpracą asystentów rodziny i pracowników socjalnych z rodziną).

Ośrodek skutecznie wykorzystywał narzędzia informatyczne, w celu dalszego usprawniania obsługi mieszkańców (w tym takie rozwiązania jak E-PUAP, EMPATIA), efektywnie wykorzystywał aplikacje dziedzinowe.

Poniżej działania oraz inne istotne inicjatywy podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Grajewie w roku 2023, w ramach "Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024", "Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2027" i "Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Grajewo na lata 2017-2024".

Program wspierania rodzin w Grajewie jest kompleksowym przedsięwzięciem, które koncentruje się na analizie sytuacji rodzinnej, wzmocnieniu roli rodziny, rozwoju jej umiejętności, podniesieniu świadomości, integracji, przeciwdziałaniu marginalizacji i reintegracji poprzez wsparcie rodzin oraz pomoc w opiece nad dziećmi. Jego celem głównym jest przywracanie rodzinom zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez realizację celów szczegółowych, takich jak diagnozowanie, analiza i monitoring środowisk rodzinnych oraz zapewnienie podstawowych potrzeb bytowych rodzin i wspomaganie ich w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Działania podejmowane w ramach programu mają na celu nie tylko reagowanie na istniejące problemy, ale także zapobieganie ich eskalacji poprzez budowanie wsparcia i umiejętności potrzebnych do radzenia sobie z trudnościami życiowymi:

1. Diagnozowanie, analiza i monitoring środowisk rodzinnych: W 2023 roku MOPS intensywnie pracował nad analizą sytuacji rodzin i środowiska rodzinnych, identyfikując przyczyny kryzysów w rodzinach. Pracownicy socjalni przeprowadzili 6 wywiadów środowiskowych, co pozwoliło na identyfikację głównych problemów, takich jak brak umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, trudności szkolne dzieci, brak stałego zatrudnienia u rodziców oraz problemy finansowe i uzależnienia. Program wspierał także aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych poprzez kierowanie ich do Centrum Integracji Społecznej.

2. Zapewnienie podstawowych potrzeb bytowych rodziny: MOPS oraz inne instytucje, takie jak Urząd Miasta, placówki służby zdrowia i oświatowe, zapewniały wsparcie materialne i pozamaterialne rodzinom. W ramach tego celu, realizowano programy rządowe, świadczenia pieniężne oraz zapewniano pomoc żywnościową. W 2023 roku 45 dzieci skorzystało z bezpłatnych posiłków w ramach programu "Posiłek w domu i w szkole", a 21 rodzin otrzymało świadczenia pieniężne, w tym zasiłek rodzinny, świadczenia opiekuńcze i rodzicielskie.

3. Wspomaganie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych: Asystenci rodziny działali na rzecz wspierania rodzin poprzez wypełnianie funkcji wychowawczych, socjalizacyjnych i opiekuńczych. W 2023 roku zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny, którzy podejmowali działania mające na celu przywrócenie rodzinom zdolności do pełnienia ról rodzicielskich. Świetlica Środowiskowa "Przystań" organizowała także różnorodne aktywności integracyjne dla rodzin, takie jak festyny czy spotkania opłatkowe.

4. Wyzwania i dalsze kroki: Mimo podejmowanych działań, Miasto nadal stoi przed wyzwaniami związanymi z problemami finansowymi, brakiem zatrudnienia oraz uzależnieniami. Dalsze działania powinny skupić się na skuteczniejszym wsparciu rodzin w tych obszarach oraz na promocji edukacji i aktywizacji zawodowej.

MOPS odgrywa istotną rolę we wspieraniu rodzin przeżywających trudności. Działania podejmowane w ramach programu przyczyniły się do poprawy jakości życia rodzin i budowy społeczności opartej na solidarności i wsparciu wzajemnym. Jednakże istnieje potrzeba

ciągłego monitorowania i dostosowywania programu do zmieniających się potrzeb społeczności lokalnej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Grajewo na lata 2017-2024 została przyjęta Uchwałą Nr XXXI/241/17 Rady Miasta Grajewo z dnia 25 stycznia 2017 r. Celem głównym strategii jest dążenie do poprawy jakości życia grup społecznie zagrożonych, zapewnienie godnych warunków życia oraz rozwój mieszkańców poprzez uświadomienie aktualnej sytuacji społecznej, a także wytyczenie kierunków zmian do budowania gminy wspierającej, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

W ramach strategii zostały wyznaczone cztery główne cele strategiczne, których realizacja miała przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków. Cele te obejmowały:

1.Wsparcie osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym. Programy operacyjne podążające za tym celem obejmowały aktywizację społeczną oraz ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez usprawnianie osób starszych i zapewnienie im odpowiedniej opieki.

2. Wsparcie rodziny i dziecka w środowisku lokalnym poprzez programy operacyjne, których działania miały na celu wspieranie funkcji rodziny oraz rozwój systemu zapewniającego odpowiednie warunki bytowe i rozwojowe dzieciom.

3. Profilaktyka uzależnień i ograniczenie ich negatywnych skutków społecznych. W ramach tego celu, działania obejmowały zapobieganie nowym problemom uzależnień oraz wzmocnienie lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów.

4. Skuteczna i kompleksowa pomoc w istniejących problemach społecznych oraz dostosowanie systemu pomocy społecznej do zmieniających się warunków realizowane było m.in. poprzez: programy operacyjne, które miały na celu dostosowanie warunków pracy i struktury organizacyjnej jednostek pomocy społecznej do potrzeb społecznych, oraz ocenę i weryfikację posiadanych instrumentów oddziaływania w celu zapewnienia kompleksowego wsparcia.

W 2023 r. zrealizowano postawione cele strategiczne poprzez szereg działań operacyjnych, które miały na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie problemom społecznym w Grajewie.

Realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2027

W 2023 roku MOPS skupiał się na realizacji celów dotyczących rozwoju działań profilaktycznych i edukacyjnych mających na celu podniesienie poziomu wiedzy i świadomości lokalnej dotyczącej przemocy domowej. Główne działania w tym zakresie prowadziły Miejski Zespół Interdyscyplinarny oraz Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. **Miejski Zespół Interdyscyplinarny** kontynuował swoją działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez monitorowanie sytuacji oraz podejmowanie działań prewencyjnych i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą.
2. **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** skupiła się na działaniach profilaktycznych i edukacyjnych, szczególnie skierowanych do dzieci i młodzieży. W ramach tych działań:
   1) opracowano materiały profilaktyczno-edukacyjne pod hasłem "SMART, TO ZNACZY MĄDRZE",
   2) przedłużono licencję dotyczącą projektu "Otwórz się na pomoc",
   3) zorganizowano spektakl profilaktyczny "WSPOMNIENIA NARKOMANKI",
   4) przeprowadzono warsztaty rekomendowane pod nazwą "DEBATA",
   5) zakupiono profilaktyczne gry planszowe "Mosty do przyszłości".

Działania podejmowane przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny oraz Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych miały na celu nie tylko informowanie i edukację, ale także budowanie świadomości społecznej oraz umiejętności radzenia sobie z przemocą domową i problemami alkoholowymi. MOPS kontynuował swoje wysiłki w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej oraz zapobiegania temu zjawisku w społeczności lokalnej.

Monitorowanie sytuacji w rodzinach zagrożonych przemocą na terenie Miasta umożliwia ciągłe obserwowanie i bieżące reagowanie na niebezpieczne zachowania niezgodne z prawem. Systematycznie pozyskiwane, analizowane i wykorzystywane informacje są kluczowe dla skutecznego funkcjonowania rodzin objętych procedurą "Niebieska Karta" na terenie Miasta. Dzięki temu programowi możliwe jest zapewnienie szybkiej interwencji w sytuacjach przemocy domowej oraz skuteczne wsparcie dla osób dotkniętych tym problemem.

W 2023 r. Rada Miasta Grajewo podjęła uchwały niezbędne do prawidłowej realizacji zadań przez MOPS

1. Rada Miasta Grajewo uchwałą nr LXVI/474/23 z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych mieszkańców Miasta Grajewo dostosowała przepisy prawa miejscowego do znowelizowanych postanowień ustawy o pomocy społecznej. Z dniem 1 listopada 2023 r. na mocy art. 1 pkt 13 ww. ustawy zmienił się art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zgodnie z którym mieszkania chronione zostały zastąpione przez mieszkania treningowe i wspomagane.
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 r. realizował Program „Posiłek w szkole i w domu" wprowadzony uchwałą nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. Głównym założeniem Programu było zapewnienie pomocy zarówno dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji, jak i osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. Ze środków przekazywanych w ramach Programu gminy udzielają wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy:
   a) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
   b) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej,
   c) osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej

   - w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

W celu prawidłowej realizacji Programu Rada Miasta podjęła szereg uchwał m.in.:

1. Uchwałę nr LXVI/475/23 z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej, zawierającą regulację dotyczącą odstąpienia od żądania zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin wymienionych w uchwale Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód rodziny nie przekracza 200 % kryterium dochodowego określonego a art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

2. Uchwałę nr LXVI/476/23 z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, która podwyższyła do 200% kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej dla celów przyznawania pomocy w formie zasiłku celowego na zakup żywności.
3. Uchwałę nr LXVI/477/23 z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienie wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta Grajewa w formie posiłku dzieciom w przedszkolu i uczniom w szkole" na lata 2024 – 2028, której przyjęcie pozwoliło na uzyskanie dotacji na finansowanie posiłków przyznanych przez Dyrektora MOPS dzieciom i uczniom z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji bez konieczności przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydawania w tej sprawie decyzji administracyjnej, w sytuacji gdy dziecko albo uczeń wyrazi chęć zjedzenia posiłku a odpowiednio dyrektor przedszkola lub szkoły poinformuje MOPS o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku.

W 2023 r. koszt realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu" stanowił kwotę 488 939,00 zł z czego środki własne stanowiły kwotę 105 986,00 zł, zaś dotacja 382 953,00 zł. Pomocą w formie bezpłatnego gorącego posiłku w szkole zostało objętych 335 uczniów z grajewskich rodzin. Sfinansowanych zostało 36 916 posiłków na łączną kwotę 227 363,00 zł (w tym środki własne w kwocie 49 292,00 zł oraz dotacja w kwocie 178 071,00 zł). Łącznie wydano 235 decyzji administracyjnych. Średni koszt jednego posiłku w szkole w 2023 r. wyniósł 6,61 zł. Ponadto wsparciem w formie posiłku objęto 47 osób starszych i niepełnosprawnych, którym udzielono 5 545 świadczeń na kwotę 53 176,00 zł (w tym środki własne stanowiły 10 635,00 i dotacja w kwocie 42 541,00 zł). W ramach Programu udzielono także pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla 380 rodzin w kwocie 191 300,00 zł (w tym środki własne w kwocie 46 458,00 zł i dotacja w kwocie 144 842,00 zł) oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla 30 rodzin na kwotę 17 100,00 zł (w tym środki własne w kwocie 3 420,00 zł i dotacja w kwocie 13 680,00 zł).

W ramach zadania organizacja i realizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, MOPS udzielał pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym. Zgodnie z art. 50 ustawy o pomocy społecznej, osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn potrzebują pomocy innych osób, a nie mają jej zapewnionej, przysługuje pomoc w postaci usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Dodatkowo, usługi te mogą być przyznane również osobom, które wymagają wsparcia, a ich rodzina lub inne osoby bliskie nie są w stanie je zapewnić.

W roku 2023 z usług opiekuńczych korzystało 54 osoby, głównie starsze, samotne lub niepełnosprawne, które nie mogą samodzielnie wykonywać codziennych czynności. Opiekę nad nimi zapewniały doświadczone opiekunki przez 5 dni w tygodniu. MOPS ustala zakres, czas trwania, miejsce oraz opłaty za te usługi. Szczegółowe warunki i opłaty są określane przez Radę Miasta w drodze uchwały, z uwzględnieniem możliwości zwolnienia z odpłatności w uzasadnionych przypadkach.

Koszt jednej godziny usług opiekuńczych, zgodnie z uchwałą nr XLVIII/373/22 Rady Miasta Grajewo z dnia 28 września 2022 roku wynosił 31,00 zł. Całkowity koszt realizacji tego zadania w 2023 roku wyniósł 361 047,00 zł.

Oprócz usług opiekuńczych, MOPS świadczy również usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W roku 2023 udzielono pomocy 22 osobom z różnymi schorzeniami neurologicznymi, upośledzeniem umysłowym lub uszkodzeniami narządu ruchu.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze były świadczone w miejscu zamieszkania przez wykwalifikowane opiekunki posiadające odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie.

Koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2023 roku wyniósł 37,50 zł. Całkowity koszt realizacji tego zadania wyniósł 319 369,00 zł. Na dzień 31.12.2023 roku, MOPS zatrudniał 11 opiekunek środowiskowych oraz 6 specjalistycznych opiekunek środowiskowych.

Dział Świadczeń Rodzinnych MOPS zajmuje się obsługą świadczeń rodzinnych, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka "Za życiem", świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowaniem działań wobec dłużników alimentacyjnych, a także dodatków mieszkaniowych i energetycznych. W dziale tym pracuje łącznie 5 osób, w tym Kierownik Działu Świadczeń oraz 4 inspektorów.

Kierownik Działu wydaje zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego, potrzebne do złożenia wniosku o dofinansowanie z programu "Czyste Powietrze". W 2023 roku wydano 248 takich zaświadczeń.

W 2023 roku wypłacono dodatek mieszkaniowy na łączną kwotę 1 271 223,00 zł, z tej formy pomocy skorzystało 434 rodziny, co łącznie stanowiło 3 478 świadczeń. Wydano 706 decyzji przyznających dodatek mieszkaniowy oraz 4 decyzje odmowne.

Ze wsparcia w formie świadczeń rodzinnych i opiekuńczych skorzystało łącznie 1261 rodzin. Wypłacono zasiłek rodzinny wraz z dodatkami na łączną kwotę 1 972 887,86 zł, co stanowiło 17 450 świadczeń. Zasiłek pielęgnacyjny wyniósł 1 104 669,00 zł, co stanowiło 5118 świadczeń, a świadczenie pielęgnacyjne w związku z opieką nad osobą niepełnosprawną wyniosło 6 104 256,00 zł, co stanowiło 2 507 świadczeń. Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka (becikowe) wypłacono łącznie 89 000,00 zł, co stanowiło 89 świadczeń. Świadczenie rodzicielskie wyniosło 483 850,00 zł, co stanowiło 546 świadczeń, a jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka "Za życiem" wypłacono dla jednej rodziny na kwotę 4 000,00 zł.

Ze świadczeń w formie funduszu alimentacyjnego skorzystało 114 rodzin. W 2023 roku wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego na kwotę 1 083 306,68 zł, co stanowiło 2454 świadczeń. Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na koniec 2023 roku wynosił łącznie 12 952 458 zł. Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych wyniosły 290 655,03 zł. Wygaszone należności wypłacone w zastępstwie alimentów w związku ze śmiercią dłużnika stanowiły kwotę 551 238,00 zł. W 2023 roku ośrodek podjął działania wobec 80 dłużników, wysłano 120 wniosków o przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego, przeprowadzono 55 takich wywiadów oraz odebrano oświadczenia majątkowe.

Jednostki organizacyjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Wszystkie jednostki organizacyjne Ośrodka mieszczą się w jednym budynku przy ul. Konstytucji 3-go Maja 2B, co zmniejsza koszty utrzymania tej jednostki. Są to:

1) Klub „Senior+",
2) Klub Zdrowie i Trzeźwość,
3) Świetlica środowiskowa „Przystań".

Klub „Senior+" to miejsce przeznaczone dla nieaktywnych zawodowo mieszkańców Miasta. Głównym zadaniem funkcjonowania Klubu „Senior+' jest zapewnienie seniorom możliwości aktywnego spędzania czasu, zachęcanie do uczestnictwa w życiu kulturalnym, społecznym, aktywizowanie uczestników do udziału w zakresie wolontariatu. Osoby te często mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem np. z przygotowaniem sobie posiłków. Zgodnie z postawionymi sobie celami, Klub „Senior+" ma być „drugim domem" dla seniorów.

Bardzo często organizowane są różne przedsięwzięcia, w których udział biorą osoby starsze z terenu całego Miasta oraz ze wszystkich środowisk. Zabawy taneczne organizowane w Klubie i w zaprzyjaźnionych Ośrodkach odmładzają seniorów i przywracają im chęć od życia. Częste spotkania z młodzieżą szkolną i dziećmi również poprawiają im nastroje i sprawiają seniorom dużą radość. Działalność Klubu nastawiona jest na:

1) zapewnienie seniorom bezpieczeństwa socjalnego poprzez wydawanie obiadów, udzielanie pomocy w sprawach życiowych, wsparcie psychiczne w trudnych chwilach, organizację szkoleń i pogadanek z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki zdrowotnej,
2) integrowanie różnych środowisk seniorów poprzez rozliczne kontakty i spotkania integracyjne z seniorami z pobliskich miast i różnych grup społecznych,
3) integrację międzypokoleniową poprzez spotkania seniorów z przedszkolakami i uczniami szkół podstawowych (w wieku ich wnuków i prawnuków),
4) zapewnienie urozmaiconego spędzania czasu poprzez organizację wyjazdów do teatru, zabaw tanecznych, wycieczek , spotkań z interesującymi ludźmi.

Placówką obejmującą inną grupę mieszkańców Miasta jest Klub „Zdrowie i Trzeźwość". Podczas nauki życia w trzeźwości w Grajewskim Klubie jedną z zasad jest zmiana tradycji i obyczajów przez eliminację alkoholu, przy pozostawieniu, a wręcz pielęgnacji - pozostałych elementów. Takim przykładem mogą być tradycyjne spotkania świąteczne (Boże Narodzenie i Wielkanoc), czy też obchody rocznicowe, w których biorą udział całe rodziny wraz z dziećmi, często z udziałem osoby duchownej. Spotkania te są dużym przeżyciem szczególnie dla dzieci, które widzą trzeźwego rodzica i uczą się jak powinno się żyć w trzeźwości. Spotkania te powodują, że to właśnie dzieci stają się w domu strażnikami trzeźwości, a autorytet rodziców wyraźnie rośnie. Cechą charakterystyczną działań Klubowych jest zapewnienie jego członkom - wsparcia.

Działająca przy Klubie świetlica środowiskowa „Przystań" skupia dzieci pochodzące z rodzin borykających się z różnymi problemami, przede wszystkim z uzależnieniem od alkoholu. Klub Zdrowie i Trzeźwość jest placówką pobytu dziennego finansowaną przez Miasto ze środków na przeciwdziałanie alkoholizmowi. Takie wykorzystanie ww. środków wydaje się za najbardziej racjonalne. Uruchomienie Świetlicy Środowiskowej „Przystań" możliwe było dzięki pozyskaniu środków z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014 – 2020. W ramach projektu, w świetlicy, grupa 20 dzieci w wieku 6 – 15 lat może odrobić lekcje, zjeść ciepły posiłek i skorzystać z pomocy terapeutycznej. W budynku świetlicy wyremontowano pomieszczenia należące do Miasta, zmodernizowano zaplecze hydrauliczne i elektryczne. Łazienka przystosowana została do potrzeb osób niepełnosprawnych. Świetlica wyposażona jest w nowoczesny sprzęt: komputery i tablety oraz pomoce dydaktyczne i meble. Uczestnicy mogą liczyć na wsparcie opiekuńczo – wychowawcze, a także zajęcia wyrównawcze, kulinarne, sportowe czy działania kulturalno – integracyjne np. wyjście do kina.

Środki finansowe wydatkowane w 2023 roku

Na realizację zadań oraz utrzymanie Ośrodka w 2023 roku wydatkował on środki w wysokości **21 051 358,76** zł, w tym:

1) z budżetu Miasta na zadania własne gminy – 6 094 549,96 zł,
2) z budżetu Państwa na dofinansowanie zadań własnych – 1 813 781,02 zł,
3) z budżetu Państwa na zadania zlecone – 13 018 960,77 zł,
4) środki z Funduszu Pracy – 19 570,45 zł,
5) środki w ramach porozumień z jst – 15 955,67 zł,
6) środki WFOŚiGW – 8 324,86 zł,
7) środki z Funduszu Pomocy Ukrainie – 80 216,03 zł.

Wydatki na realizację wszystkich zadań Ośrodka prezentuje poniższa tabela:

Rozdział	Treść	Źródło finansowania (rodzaj zadania)	Zrealizowane wydatki w 2023 r. (w zł)
754 95	Wyżywienie dzieci i młodzieży	Fundusz Pomocy Ukrainie	14 841,00
851 53	Przeciwdziałanie Narkomanii	zadanie własne	23 099,32
851 54	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	zadanie własne	377 725,66
851 95	Pozostała działalność	porozumienia z jst	15 955,67
85 202	Domy pomocy społecznej	zadanie własne	744 710,94
85 203	Ośrodki wsparcia – Klub „Senior+"	zadanie własne	23 592,17
85 205	Przeciwdziałanie przemocy	zadanie własne	312 169,86
852 13	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	dofinansowanie zadania własnego	50 042,14
852 14	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	dofinansowanie zadania własnego	355 806,69
852 14	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	zadanie własne	213 961,57
852 15	Dodatki mieszkaniowe	zadanie własne	1 347 983,59
852 16	Zasiłki stałe	dofinansowanie zadania własnego	444 265,90
852 19	Ośrodki pomocy społecznej –opiekun prawny	zadania zlecone	6 680,88
852 19	Ośrodki pomocy społecznej	dofinansowanie zadania własnego	404 458,00
852 19	Ośrodki pomocy społecznej	zadanie własne	1 689 842,86
852 28	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	zadanie własne	744 054,71
852 28	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	zadanie zlecone	400 865,10
852 30	Pomoc w zakresie dożywiania	dofinansowanie zadania własnego	383 011,27
852 30	Pomoc w zakresie dożywiania	zadanie własne	106 000,00
852 95	Pozostała działalność „Korpus Wsparcia Seniorów" – edycja 2023	wkład własny	29 643,12
852 95	Pozostała działalność – „Korpus Wsparcia Seniorów" – edycja 2023	dofinansowanie zadania własnego	118 572,48
852 95	Zasiłki okresowe	Fundusz Pomocy Ukrainie	7 416,62
853 95	Jednorazowe świadczenie pieniężne 300 zł	Fundusz Pomocy Ukrainie	2 448,00
854 15	Stypendia socjalne	dofinansowanie zadania własnego	57 624,54
854 15	Stypendia socjalne	zadanie własne	14 406,14
854 95	Stypendia dla obywateli Ukrainy	Fundusz Pomocy Ukrainie	1 488,00
855 02	Świadczenie wychowawcze	zadanie zlecone	23 894,10
855 02	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia	zadanie zlecone	12 383 034,68

	emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego		
855 02	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	zadanie własne	41 586,11
855 03	Karta Dużej Rodziny	zadanie zlecone	4 769,00
855 04	Wspieranie rodziny – Asystent rodziny	zadanie własne	117 860,67
855 04	Wspieranie rodziny	środki Funduszu Pracy	19 570,45
855 08	Rodziny zastępcze	zadanie własne	307 913,24
855 13	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia rodzinne	zadanie zlecone	199 717,01
855 95	Świadczenia rodzinne	Fundusz Pomocy Ukrainie	54 022,41
900 05	Czyste powietrze	środki WFOŚiGW	8 324,86
Razem			**21 051 358,76**

Przykłady niektórych rodzajów wydatków poniesionych w 2023 r. przez MOPS:

1) obiady dla emerytów i rencistów (78 osób, 74 rodziny) – 80 222,71 zł;
2) zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki celowe na częściowe pokrycie kosztów leków i leczenia (59 rodzin, 108 świadczeń) – 17 269,70 zł;
3) specjalne zasiłki celowe na zakup żywności (35 rodzin, 38 świadczeń) – 9 880,00 zł;
4) zasiłki celowe i specjalne na zakup opału (62 rodziny, 66 świadczeń) – 20 200,00 zł;
5) zasiłek celowy na zakup odzieży (8 rodzin, 11 świadczeń) – 1 650,00 zł;
6) opłata za pobyt w noclegowniach i Domu Samotnej Matki w Ełku (5 osób, 28 świadczeń) – 67 554,16 zł;
7) zasiłki celowe na zaspokojenie innych potrzeb (8 rodzin, 8 świadczeń) – 4 015,00 zł;
8) usługa pogrzebowa – 13 170,00 zł.

Formy wsparcia rodzin wielodzietnych i seniorów

Oczywistym wyzwaniem dla współczesnych społeczeństw jest zapewnienie wsparcia rodzinom wielodzietnym oraz seniorom, którzy często borykają się z różnorodnymi trudnościami życiowymi. W tym kontekście, programy takie jak „Karta Dużej Rodziny" i „Grajewska Karta Seniora" wzbogacają krajobraz społeczny, oferując konkretne korzyści i ulgi dla ich beneficjentów.

Od 2015 roku w Grajewie funkcjonuje Program Działań Wspierających Rodziny Wielodzietne zamieszkałe na terenie Miasta.

Grajewska Karta Dużej Rodziny jest skierowana do rodzin wielodzietnych, tj. rodzin składających się z rodziców (lub jednego rodzica) oraz co najmniej trojga dzieci w wieku do 18 roku życia, bądź do ukończenia 25 roku życia w przypadku dzieci uczących się lub studiujących, a także do rodziców, którzy mieli kiedykolwiek na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Zarówno Lokalna, jak i Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, są przyznawane rodzicom bezterminowo, dzieciom małoletnim do 18 roku życia, natomiast dzieciom powyżej 18 roku życia na okres trwania nauki w szkole średniej lub wyższej, aż do osiągnięcia przez nie 25 roku życia. Istotne jest, że w przypadku utraty uprawnień przez jednego członka rodziny, pozostali członkowie rodziny zachowują swoje karty. Każda rodzina wielodzietna może ubiegać się o przyznanie Karty Dużej Rodziny. Wniosek należy składać w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Grajewska Karta Dużej Rodziny uprawnia między innymi do 50% zniżek

w Grajewskim Centrum Kultury na bilety wstępu na seanse filmowe i inne imprezy organizowane przez GCK, oraz do 50% zniżki w MOSiR na usługi świadczone przez niego, w tym na korzystanie z basenu. Lokalni przedsiębiorcy współpracujący z programem sami deklarują wysokość zniżek, jakie mogą zaoferować rodzinom, usługi objęte zniżką oraz okres współpracy z programem. Jest to promocja zarówno dla przedsiębiorców, jak i dla ich produktów oraz usług. Aby przystąpić do programu, przedsiębiorcy składają deklarację (stanowiącą załącznik do uchwały bądź ustawy) w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Listę firm oferujących zniżki na podstawie Grajewskiej Karty Dużej Rodziny można znaleźć na stronie internetowej www.mops.grajewo.pl.

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze karty mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej, telekomunikacyjnej czy rekreacyjnej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. przyjął i rozpatrzył pozytywnie 273 wnioski na Ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny, wydał 400 kart. Liczba wniosków złożonych przez nowe rodziny wyniosła 218. Natomiast pozostałe wnioski dotyczyły wniosków o duplikat karty, przedłużenie ważności karty, dodania członka rodziny i zmiany danych zawartych na karcie. Wnioski rozpatrywane były zarówno w formie tradycyjnej – papierowej, jak i elektronicznej. Na Lokalną Kartę Dużej Rodziny zostało przyjętych 47 wniosków, wydano 125 kart.

Rada Miasta Grajewo dnia 28 września 2016 roku podjęła uchwałę nr XXVI/203/16 w sprawie przyjęcia Programu „Grajewska Karta Seniora". Jest to ukłon w kierunku osób, które ukończyły 60 lat oraz zamieszkują na terenie Miasta. Głównymi założeniami Programu, ujętymi w wymienionej uchwale, jest:

a) propagowanie prozdrowotnego stylu życia,
b) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu seniorów,
c) aktywizacja społeczna seniorów,
d) kształtowanie pozytywnego wizerunku seniorów,
e) zachęcanie do uczestnictwa w wydarzeniach edukacyjnych, kulturalnych i sportowych,
f) poprawa warunków materialnych życia seniorów,
g) prowadzenie działań w zakresie promocji programów zdrowotnych ukierunkowanych na osoby starsze.

Warunkiem otrzymania „Grajewskiej Karty Seniora" jest złożenie wniosku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Wnioski do wypełnienia można otrzymać zarówno w Ośrodku, jak i pobrać ze strony internetowej www.mops.grajewo.pl. Karta wydawana jest bezpłatnie, na czas nieokreślony, w terminie 1 miesiąca od dnia złożenia wniosku. Program realizowany jest przez MOPS od października 2016 r. Karta uprawnia między innymi do 50% zniżki od obowiązujących cen karnetów.

Rozwój społeczności lokalnej wymaga ciągłego wsparcia dla osób najbardziej potrzebujących, w tym seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. W tym kontekście, Miasto i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmują inicjatywy mające na celu poprawę jakości życia tych grup społecznych.

W 2023 roku MOPS aktywnie realizował Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2023", którego finansowanie pochodziło ze środków Funduszu Solidarnościowego. Program ten stanowił istotne wsparcie dla 23 osób z niepełnosprawnościami w okresie od stycznia do grudnia 2023 roku. Grupa osób objętych wsparciem to:

1) 1 osoba z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną;
2) 16 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

3) 4 osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
4) 2 dzieci w wieku do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Asystenci udzielili w ciągu roku imponującej liczby 12 600 godzin wsparcia. Ich działania obejmowały opiekę, pomoc w codziennych czynnościach życiowych oraz w przemieszczaniu się, włączając dojazdy do placówek medycznych, rehabilitacyjnych oraz urzędów. Program zachęcał beneficjentów do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, umożliwiając im korzystanie z wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych. Całkowita wartość programu wyniosła 504 000,00 złotych, co stanowiło istotne wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich integrację społeczną.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - zaangażował się we wdrażanie programu „Korpus Wsparcia Seniorów", ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Głównym celem programu było świadczenie wsparcia dla seniorów w wieku 65 lat i więcej poprzez dostosowanie usług do ich konkretnych potrzeb oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i samodzielności poprzez tzw. „opaski na odległość". Skierowany był on do seniorów mających problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe lub zamieszkujących z osobami bliskimi, które nie mogą zapewnić im odpowiedniego wsparcia. W Mieście z programu skorzystało łącznie 253 seniorów. W roku 2023 zakupiono 40 dodatkowych „opasek bezpieczeństwa", jako uzupełnienie do już posiadanego przez MOPS pakietu 200 opasek, nabytych w ramach poprzedniej edycji programu w 2022 roku.

Realizacja programu w roku 2023 odbywała się dzięki wsparciu finansowemu ze środków budżetu Państwa w wysokości 80% kosztów realizacji zadania, co stanowiło kwotę 118 572,48 złotych, oraz wkładu własnego gminy w ramach programu osłonowego, wynoszącego 20% kosztów, równego kwocie 29 643,12 złotych.

Program znacząco przyczynił się do zapewnienia wsparcia seniorom z obszaru Miasta. Dzięki ciągłemu monitorowaniu i szybkiej reakcji służb medycznych, beneficjenci programu czuli się bezpieczniej, mając pewność możliwości otrzymania pomocy w każdej chwili, zarówno w zakresie wsparcia emocjonalnego, jak i wezwania służb ratunkowych. Dodatkowo, dzięki funkcjom monitorującym podstawowe parametry życiowe zawartym w opaskach, seniorzy mogli regularnie kontrolować swoje zdrowie, co znacząco podniosło ich samodzielność. Stały kontakt z pracownikami MOPS dodatkowo umacniał poczucie bezpieczeństwa i zadowolenia osób starszych.

Podsumowując, program nie tylko wspierał seniorów w utrzymaniu samodzielności, ale także wzmacniał pozycję Miasta w zakresie świadczenia wsparcia społecznego dla grupy szczególnie wymagającej, co w kontekście innych obciążeń budżetowych, takich jak wsparcie lokalnych przedsiębiorców czy utrata dochodów własnych, byłoby trudne do osiągnięcia jedynie ze środków miejskich.

MOPS na koniec 2023 roku, zatrudniał łącznie 56 pracowników na 54,50 etatu. Większość personelu to osoby posiadające wyższe wykształcenie, co stanowi mocną stronę jednostki. Dodatkowo kadra ta systematycznie podnosi swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, co sprzyja doskonaleniu umiejętności i skuteczności działania.

Pracownicy skrupulatnie realizują powierzone im zadania zgodnie z obowiązującymi przepisami, co świadczy o dobrze zorganizowanej w Ośrodku pracy. Jednakże, istnieje istotna słaba strona związana z warunkami lokalowymi. Pomimo dużej liczby zadań, Ośrodek nie zawsze dysponuje wystarczającą ilością personelu, co wymusza na Dyrektorze konieczność dodatkowej pracy pracowników, co niekorzystnie wpływa na efektywność działań.

Warunki lokalowe są niewystarczające, co utrudnia realizację zadań, zwłaszcza w obszarze pracy socjalnej. Dotychczas nie udało się znaleźć satysfakcjonującego rozwiązania, często ze względu na brak środków finansowych w budżecie jednostki.

Kolejną słabą stroną Ośrodka jest wynagrodzenie pracowników, które utrzymuje się na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę. Dyrektor systematycznie dąży do zwiększenia zarobków pracowników, jednak brak wystarczających środków finansowych w budżecie jednostki uniemożliwia podjęcie skutecznych działań w tym zakresie.

Aby poprawić funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grajewie, konieczne jest skoncentrowanie się na rozwiązaniu problemów związanych z brakiem kadry, poprawą warunków lokalowych oraz zwiększeniem wynagrodzenia pracowników.

2. Reintegracja społeczna i zawodowa

Zadania Miasta z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej o których mowa w ustawie o zatrudnieniu socjalnym realizowało Centrum Integracji Społecznej utworzone 1 kwietnia 2014 roku na podstawie Uchwały Nr XLIV/313/13 Rady Miasta Grajewo z dnia 30 grudnia 2013 r.

Działania polegały na:

1) reintegracji zawodowej uczestników w ramach, której organizowano szkolenia prowadzone przez instruktora zawodu, dotyczące danego warsztatu (np. tworzenie kompozycji kwiatowych nagrobnych, metod i technik wykonywania prac porządkowych na nagrobkach), szkolenia zewnętrzne (np. z obsługi programów komputerowych, profili zaufanych, portali na stronie gov.pl),
2) reintegracji społecznej uczestników, polegającej m.in. na udziale uczestników w uroczystościach miejskich, w działalności WOŚP, we współorganizacji Truck Show Podlasie, w akcji charytatywnej dla Wiktorka chorego na SMA.

Uczestnicy CIS objęci są wsparciem psychologa i doradcy zawodowego. Uczestniczą w warsztatach z zakresu etyki zawodowej, poszukiwaniu i analizy ofert pracy, grup wsparcia, rozmów indywidualnych.

Centrum Integracji Społecznej w Grajewie osiągało przychody z następujących źródeł:

1) Powiatowy Urząd Pracy w Grajewie – świadczenia integracyjne wraz ze składkami społecznymi 414 939,75 złotych),
2) Dotacja przedmiotowa z Miasta Grajewo w kwocie 132 600,00 złotych (wykorzystana w kwocie 131 820,00 złotych)
3) Przychód z wykonanych usług (394 378,86 złotych),
4) Odsetki bankowe (1 223,07 złotych).

Wymienione przychody wydatkowano na potrzeby CIS, w tym:

a) szkolenia pracowników i uczestników,
b) czynsz – siedziba Centrum,
c) wynagrodzenie pracowników,
d) premie motywacyjne uczestników,
e) materiały niezbędne do wykonywania zleceń i funkcjonowania,
f) posiłki regeneracyjne dla uczestników,
g) delegacje uczestników i pracowników,
h) wynagrodzenia umowy zlecenia (doradca zawodowy, psycholog),
i) usługi BHP,
j) ubezpieczenie mienia i uczestników,
k) ubrania robocze dla uczestników,
l) opłaty: Internet, usługi telekomunikacyjne, energia elektryczna.

CIS świadczył następujące usługi:

a) sprzątania klatek schodowych w budynkach wielorodzinnych (757 umów),
b) kompleksowego sprzątania nagrobków (133 umów),
c) utrzymania terenów zielonych oraz sprzątanie mieszkań i biur (113 umów),
d) opieki nad osobami starszymi i chorymi (10 umów),
e) wytwarzanie rękodzieła na zlecenie (6 umów).

CIS w 2023 roku był liderem na terenie Miasta w zakresie świadczenia usług sprzątania klatek schodowych oraz kompleksowego sprzątania nagrobków. W 2023 r. wykonano usługi na kwotę: 394.378,26 zł netto.

Przychody netto CIS ze względu na źródło ich pochodzenia:
Umowy z osobami prywatnymi: 161 066,84 zł
Umowy z przedsiębiorstwami: 10 077,87 zł
Umowy ze Starostwem Powiatowym: 3 272,21 zł
Umowy z ZS Nr 2 w Grajewie: 2 641,37 zł
Umowy Zarząd Dróg Powiatowych: 24 626,86 zł
Umowy Urząd Miasta: 30 950,00 zł
Umowy MOPS: 7 800,00 zł
Zlecenia ZADM: 130,00 zł
Umowy PUK: 85 955,20 zł
Umowy wspólnoty mieszkaniowe: 14 380,29 zł
Umowy TBS: 39 388,16 zł
Zlecenia MOSiR: 98,00 zł
Zlecenia SML-W: 10 586,18 zł
Zlecenia SM Zgoda: 48,78 zł
Zlecenia PEC: 125,20 zł
Zlecenia Biblioteka Miejska: 105,69 zł
Zlecenia Państwowa Straż Pożarna: 144,31 zł
Zlecenia Komenda Powiatowa Policji: 186,99 zł
Zlecenia Mlekpol: 1 894,31 zł
Umowa ZWiK: 900,00 zł

W 2023 roku w CIS było zatrudnionych:
Kierownik – 1 etat
Główny Księgowy- ½ etatu
Instruktor reintegracji zawodowej – 2 etaty
Psycholog – umowa zlecenie
Doradca zawodowy – umowa zlecenie
Pracownik gospodarczy – ½ etatu

Uczestnicy zatrudnieni w CIS w 2023 r. na podstawie Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego:

a) warsztat porządkowo – ogrodniczy (14 uczestnictw),
b) warsztat rękodzieła (10 uczestnictw),
c) warsztat opieki nad osobami starszymi i chorymi (9 uczestnictw).

CIS poprzez swoją działalność społeczną i gospodarczą jest widoczny na terenie Miasta i spełnia ważną funkcję reintegracyjną.

Problemem CIS była zbyt mała liczba uczestników w stosunku do ilości realizowanych zleceń, duża rotacja uczestników (nagłe przerwanie uczestnictwa), niewystarczająca liczba pracowników administracyjnych, wysokie koszty utrzymania spowodowane wysoką inflacją.

Lokal, w którym funkcjonuje Centrum jest niewystarczający pod kątem realizowanych usług i prowadzonych warsztatów. Odczuwalny jest brak pomieszczenia gospodarczego, w którym byłoby miejsce na przechowywanie narzędzi, artykułów papierniczych, dekoracyjnych oraz artykułów służących do sprzątania klatek schodowych.

3. Formy wsparcia potrzebujących

Zadania związane z potrzebami osób mających zdiagnozowane problemy psychiczne realizował Środowiskowy Dom Samopomocy w Grajewie „Pomocna dłoń" funkcjonujący w oparciu o Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy, w formie zajęć podtrzymujących i rozwijających u osób przewlekle psychicznie chorych, niepełnosprawnych intelektualnie oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych umiejętności niezbędne do samodzielnego życia i funkcjonowania w społeczności lokalnej.

ŚDS jest jednostką budżetową, finansowaną w całości z budżetu Państwa, a dotacja na jednego uczestnika w 2023 r. wynosiła 2.250,40 zł miesięcznie. Środki finansowe z Budżetu Wojewody wynosiły w roku budżetowym 2023 – 1.026.182,40 zł.

W 2023 roku ŚDS prowadził działalność statutową jako ośrodek wsparcia dla osób:

1) przewlekle psychicznie chorych typ A,
2) z niepełnosprawnością intelektualną typ B,
3) wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych typ C.

Ośrodek przeznaczony jest dla osób pełnoletnich. W 2023 roku uczęszczało do niego 38 domowników.

Formą wsparcia ŚDS były treningi, w tym:

1. Trening funkcjonowania w życiu codziennym na który składały się:
   1) *Trening kulinarny* –Trening prowadzony był przez instruktora zajęć terapeutycznych - kucharza z zachowaniem obowiązujących obostrzeń reżimu sanitarnego. Zajęcia odbywały się w małych, stałych grupach uczestników.
   2) *Trening budżetowy* - podczas zajęć uczestnicy uczyli się planowania wydatków w oparciu o posiadane dochody, opracowywali listę zakupów na podstawie sporządzanego jadłospisu. Podczas treningów prowadzono rozmowy na temat podpisywania umów kredytowych i niebezpieczeństw jakie niesie ze sobą zaciąganie kredytów oraz zagrożeń wynikających z niespłacania zaciągniętych zobowiązań. Uczestnicy uczyli się lub przypominali sobie jak załatwiać sprawy urzędowe, gdzie można regulować rachunki przelewem a gdzie przekazem. Motywowano uczestników do oszczędzania.
   3) *Trening higieniczny* – prowadzony był w formie pogadanek, indywidualnych rozmów na temat wyglądu i higieny osobistej. Uczestnicy objęci treningiem uczyli się dbania o estetyczny wygląd zewnętrzny i higienę osobistą.
   4) *Trening umiejętności praktycznych* – prowadzony był grupowo lub indywidualnie. Uczestnicy doskonalili umiejętności prania ręcznego, uczyli się lub nabywali umiejętności korzystania z pralki automatycznej, żelazka, maszyny do szycia.
2. Trening umiejętności społecznych i rozwiązywania problemów – prowadzony w formie spotkań grupowych. Uczestnicy na zajęciach uczyli się społecznej odpowiedzialności i tolerancji wobec innych osób. Nauczyli się nawiązywania i podtrzymywania kontaktów społecznych, wzajemnej komunikacji, umiejętności wyrażania własnych potrzeb.

3. Trening umiejętności spędzania czasu wolnego na który składały się:
   1) *Poranne spotkania społeczności* – codziennie rano odbywały się spotkania społeczności, przy herbacie i śniadaniu omawiano sprawy bieżące, czytano codzienną prasę lub oglądano poranne wiadomości w telewizji, dyskutowano o wydarzeniach w kraju i na świecie.
   2) *Gry integracyjne poprawiające pamięć i koncentrację* – zajęcia prowadzono codziennie po południu w formie gier zespołowych tj. „Rumimkub", „Scrabble", „Blokus", „Tribond", „5 sekund", „Memory", gra karciana UNO, gry ruchowe na Xboksie, gry w bilard, piłkarzyki. W trakcie pandemii zajęcia odbywały się w małych grupach w różnych salach.
   3) *Zajęcia kulturalno – rozrywkowe* - zajęcia prowadzone w formie imprez lub wydarzeń okolicznościowych, towarzyszyły im zabawy taneczne, organizowano słodki poczęstunek, przygotowywany przez domowników pod opieką instruktora. W 2023 roku ŚDS organizował takie zajęcia kulturalno - oświatowe jak: zabawa karnawałowa, Dzień babci i dziadka, walentynki, "tłusty czwartek", Dzień Kobiet, Dzień Mężczyzn, Światowy Dzień Zespołu Downa - Dzień kolorowej skarpetki, Światowy Dzień Ochrony Środowiska - krzyżówka, test z wiedzy o Konstytucji 3 Maja.
   4) *Gazetka ŚDS* – zadanie polegało na przygotowywaniu i zorganizowaniu przynajmniej raz w miesiącu gazetki tematycznej z okazji określonego święta.
   5) *Muzykoterapia* – zajęcia prowadzone w grupach w formie wspólnego śpiewania przy wykorzystaniu różnych instrumentów muzycznych np. organów elektrycznych, gitary.
   6) *Zajęcia komputerowe* – uczestnicy mając do dyspozycji 2 komputery stacjonarne zaznajamiali się z obsługą komputera, myszki, obsługą różnych programów komputerowych.
   7) *Terapia ruchowa* – uczestnicy pod czujną opieką technika fizjoterapii korzystali ze sprzętów rehabilitacyjnych w ośrodku. Organizowane były zajęcia ruchowe w grupach oraz indywidualne ćwiczenia gimnastyczne.
   8) *Wycieczki krajoznawcze* – zespół wspierająco - aktywizujący w roku 2023 zorganizował trzy wycieczki krajoznawcze dla uczestników ŚDS. Wyjazdy odbyły się w czerwcu do Centrum Nauki Kopernika w Warszawie, we wrześniu zorganizowano rejs statkiem z Augustowa do Studzienicznej – Sanktuarium Matki Bożej, natomiast w grudniu do Białegostoku, gdzie zwiedzaliśmy Muzeum Historii Medycznej i Farmacji Uniwersytetu Medycznego, Muzeum Motoryzacji i Techniki Moto Retro oraz Papugarnię.
   9) *Zebrania społeczności* – zebrania społeczności organizowane były przeważnie raz w tygodniu. Głównym celem spotkań było omawianie i poruszanie ważnych tematów dotyczących działania i życia społeczności.
   10) *Zajęcia manualne i socjalizacyjne* – zajęcia były prowadzone przez instruktora. Uczestnicy brali udział w grach zespołowych, wykonywaniu prac plastycznych z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi, rozwiązywaniu krzyżówek, układaniu puzzli. Instruktor prowadził z podopiecznymi rozmowy na różne tematy w celach socjalizacyjnych.
4. Trening umiejętności komunikacyjnych – trening prowadzony był cyklicznie w stałych niedużych grupach. W ramach zajęć uczestnicy nabywali i doskonalili umiejętności nawiązywania kontaktów, podtrzymywania rozmowy, aktywnego słuchania, uczyli się zasad partnerstwa oraz empatii, zrozumienia i akceptacji. Do zajęć wykorzystywano wiele materiałów specjalistycznych, na bazie, których powstawały scenariusze poszczególnych spotkań.

Kadra ŚDS licząca 12 osób stale i efektywnie współpracowała z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Szkoła Podstawową Nr 2, Policją i jednostkami Szpitala Ogólnego w Grajewie. Przykłady aktywności społecznej uczestników ŚDS w 2023 r.:

1) występ teatru z Krakowa - spektakl pt. "Magiczne kapelusze". Wystawienie spektaklu dla uczestników w Środowiskowym Domu Samopomocy w Grajewie,
2) spotkanie opłatkowe z zaproszonymi gośćmi w Środowiskowym Domu Samopomocy w Grajewie. Po raz trzeci nasi podopieczni zostali obdarowani prezentami od Św. Mikołaja (z inicjatywy Pani Dyrektor Barbary Ciszewskiej wraz z uczniami i rodzicami Szkoły Podstawowej nr 2 w Grajewie). Spotkanie odbyło się z zaproszonymi gośćmi: Burmistrzem Miasta Grajewo, Zastępcą Burmistrza, Przewodniczącymi Rady Miasta Grajewo, Dyrektorem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendantem Hufca Pracy, Kierownikiem Warsztatów Terapii Zajęciowej w Grajewie, Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 2 w Grajewie, Kierownikiem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz pracownikiem PCPR w Grajewie, Kierownikiem Klubu Seniora, Kierownikiem Oddziału Dziennego Psychiatrycznego w Grajewie oraz Proboszczem Parafii Ojca Pio w Grajewie,
3) Bal Karnawałowy w Szczuczynie w ramach integracji z Warsztatami Terapii Zajęciowej w Grajewie – bal odbył się w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Szczuczynie,
4) spotkanie z maluchami z przedszkola Modernkids Przedszkole Językowe w Grajewie w ramach pikniku pod hasłem "Czytanie pod chmurką" – nasi uczestnicy czytali bajki dla najmłodszych.

Sponsorzy wspierający ŚDS w 2023 roku:

1) Środowiskowy Dom Samopomocy w Grajewie „Pomocna dłoń" otrzymuje cykliczne wsparcie w artykuły spożywcze ze sklepu Intermarche w Grajwie. W czasie organizowania imprez wewnętrznych i zewnętrznych tj.: śniadanie wielkanocne, spotkanie opłatkowe, integracyjny grill z uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej, bale karnawałowe byliśmy obdarowywani produktami spożywczymi, z których uczestnicy przygotowywali różne potrawy, dania itp.,
2) ŚDS otrzymuje również cykliczne wsparcie od firmy Mlekpol w Grajewie w formie gadżetów z ich logo. Gadżety służą nam jako prezenty, upominki dla naszych podopiecznych za udział w konkursach, zabawach, grach rywalizujących wewnętrznych. Dzięki temu są oni bardziej zmotywowani i chętni do działania,
3) zdjęcia na konkursy fotograficzne są wywoływane i opłacane przez syna naszego podopiecznego,
4) wsparcie w postaci prezentów od Świętego Mikołaja organizuje Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 2 w Grajewie,
5) wsparcie od radnego Powiatu Grajewskiego Pana Bolesława Ruszczyka w związku z obchodami np. „tłustego czwartku", Walentynek itp.

Wszystkie powyżej opisane działania prowadzone przez ŚDS miały na celu pomóc i wesprzeć uczestników w jak najlepszym funkcjonowaniu i radzeniu sobie w życiu codziennym. Poprzez terapię, zajęcia, różnego rodzaju udział w spotkaniach integracyjnych domownicy nabrali pewności siebie, dowartościowali się, wzrosła ich samoocena i pozytywnie nastawili się do świata zewnętrznego.

XII. Podsumowanie

Raport o stanie Miasta Grajewo w 2023 roku stanowi podsumowanie działań Burmistrza Miasta w 2023 roku i kontynuowanych z lat wcześniejszych. Przedstawiony Państwu radnym dokument zawiera podstawowe informacje o realizacji polityk, programów i strategii oraz uchwał Rady Miasta. Zostały w nim opisane działania podejmowane i realizowane przez Burmistrza oraz pracowników samorządowych w obszarach, które zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym winny być przedstawione w Raporcie.

Treść Raportu uwzględnia ustalenia zawarte w Uchwale Nr VI/54/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych wymogów raportu o stanie miasta Grajewo, którą Rada podjęła na podstawie art. 28 aa ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym.

Dopełnieniem treści Raportu jest przyjęta w Mieście Grajewo praktyka przedstawiania na każdej sesji Rady Miasta sprawozdania Burmistrza z jego działalności międzysesyjnej oraz liczne sprawozdania merytoryczne i finansowe z realizacji zadań publicznych składane Radzie Miasta przez Burmistrza i kierowników jednostek organizacyjnych Miasta.

Przedstawiony przez Burmistrza w Raporcie skrócony opis działań podejmowanych i realizowanych przez organ wykonawczy Miasta przy wsparciu Rady Miasta świadczy o prawidłowej realizacji zadań publicznych, o postępie dokonującym się w społecznym, gospodarczym i kulturalnym życiu mieszkańców Miasta w 2023 roku.

Burmistrz Miasta

(-) Maciej Paweł Bednarko